

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101004/I/2020/36097107838977540

Efektívnosť procesov v štátnej správe
Evidencia motorových vozidiel
Diplomová práca

Bratislava 2020

Bc. Adrián Benca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Efektívnosť procesov v štátnej správe

Evidencia motorových vozidiel

Diplomová práca

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Študijný program: Verejná správa a regionálny rozvoj

Školiace pracovisko: Národohospodárska fakulta

Vedúci záverečnej práce: Ing. Mgr. Tomáš Černěňko, PhD.

PodĎakovanie

PodĎakovanie patrí môjmu vedúcemu záverečnej práce, Ing. Mgr. Tomášovi Černěnkovi, PhD., za veľkú pomoc, odborné rady a pripomienky, ktoré výrazne dopomohli k napísaniu tejto diplomovej práce.

ABSTRAKT

BENCA, Adrián: *Efektívnosť procesov v štátnej správe. Evidencia motorových vozidiel*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Mgr. Tomáš Černěňko, PhD. – Bratislava: NHF, 2020, 89 s.

Evidencia vozidiel predstavuje register všetkých vozidiel v krajine, ktoré sú spôsobilé na jazdu na pozemných komunikáciách. Evidencia vozidiel tak poskytuje prehľad o všetkých evidovaných vozidlách v krajine. Systém evidencie vozidiel na Slovensku je v porovnaní so zahraničnými krajinami nákladnejší. Preto je cieľom záverečnej práce navrhnúť úspornejší systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike na základe zahraničných skúseností. Práca je rozdelená do šiestich kapitol. Obsahuje 11 grafov, 14 tabuliek a 1 prílohu. Prvá kapitola je venovaná histórii evidencie vozidiel, jej vzniku a vývojom na území Slovenskej republiky až po súčasnosť. Ďalej v nej definujeme dôležitosť a potrebu systému evidencie vozidiel. V ďalšej časti prostredníctvom prípadovej štúdie charakterizujeme systémy evidencie vozidiel vo vybraných krajinách. Následne porovnávame náklady na evidenciu vozidiel v Slovenskej republike so zahraničnými krajinami. Záverečná kapitola sa zaoberá návrhom zmien v systéme evidencie vozidiel v Slovenskej republike, ktoré by viedli k výraznému zníženiu nákladov na evidenciu a skvalitneniu jednotlivých procesov evidencie. Výsledkom sú štyri návrhy zmien v evidencii vozidiel, ktoré by ich realizovaním priniesli nielen značné úspory, ale aj vyššiu kvalitu a zjednodušenie procesov evidencie vozidiel.

Kľúčové slová:

Evidencia vozidiel, evidenčné čísla, tabuľky s evidenčným číslom, úspory

ABSTRACT

BENCA, Adrián: *Effectiveness of Processes in State Administration. Registration of Vehicles.* – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Public Administration and Regional Development. – Ing. Mgr. Tomáš Černěňko, PhD. – Bratislava: NHF, 2020, 89 p.

System of vehicle registration is a register of all vehicles in the country that are suitable for road use. Vehicle registration provides an overview of all registered vehicles in the country. System of vehicle registration in the Slovak republic is costlier compared to foreign countries. The aim of diploma thesis is to design a more economical system of vehicle registration in the Slovak Republic based on foreign experience. This work is divided into six chapters and it includes 11 graphs, 14 tables and 1 appendix. The first chapter focuses on the history of vehicle registration, its origin and development in the Slovak Republic to the present. Moreover, we define the importance and need for a vehicle registration. In the next part, through a case study, we characterize systems of vehicle registration in selected countries. Afterwards, we compare the costs of vehicle registration in the Slovak Republic with foreign countries. The final chapter deals with the proposal of changes in the system of vehicle registration in the Slovak Republic, which would lead to a significant reduction in the cost of registration and improvement of individual registration processes. The result is four proposals for changes in vehicle registration, which would not only bring significant savings, but also higher quality and simplification of vehicle registration processes.

Key words:

Registration of Vehicles, registration numbers, number plates, savings

Obsah

Úvod	7
1 História evidencie vozidiel	8
1.1 Rakúsko-Uhorsko (1906-1918).....	9
1.2 Československá republika (1918-1939).....	10
1.3 Slovenská republika a Ríšsky protektorát Čechy a Morava (1939-1945).....	14
1.4 Československá republika (1945-1953).....	14
1.5 Československá republika (1953-1960).....	16
1.6 Československá socialistická republika (1960-1989)	18
1.7 Česká a Slovenská federatívna republika (1990-1992).....	21
2 Evidencia vozidiel v Slovenskej republike.....	22
3 Ciele a metodológia	27
4 Porovnanie systémov evidencie vozidiel vo Veľkej Británii, v Českej republike a v Slovenskej republike – prípadová štúdia	29
4.1 Systém evidencie vozidiel vo Veľkej Británii	29
4.1.1 Driver and Vehicle Licensing Agency (DVLA).....	29
4.1.2 Elektronické služby evidencie vozidiel	30
4.1.3 Registračné značky	31
4.1.4 Kvantifikácia nákladov na systém evidencie vozidiel vo Veľkej Británii	35
4.2 Systém evidencie vozidiel v Českej republike.....	37
4.2.1 Elektronické služby evidencie vozidiel	40
4.2.2 Registračné značky	40
4.2.3 Kvantifikácia nákladov na evidenciu.....	43
4.3 Systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike	45
4.3.1 Elektronické služby evidencie vozidiel	46
4.3.2 Tabuľky s evidenčným číslom.....	56
4.3.3 Kvantifikácia nákladov na evidenciu vozidiel v Slovenskej republike	57

5	Porovnanie nákladov na evidenciu vozidiel v jednotlivých krajinách	63
5.1	Náklady na pracovníkov evidencie	63
5.2	Náklady na tabuľky s evidenčným číslom pri zmene držby vozidla	68
5.3	Náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom	70
6	Návrh zmien v systéme evidencie motorových vozidiel v SR	73
6.1	Prenos agendy evidencie vozidiel na Okresné úrady	73
6.2	Naviazanie evidenčného čísla na vozidlo	75
6.3	Zmena dodávateľa tabuliek s evidenčným číslom	77
6.4	Zmena formátu evidenčných čísel	78
	Záver	80
	Zoznam použitej literatúry	83
	Prílohy	89

Úvod

Potreba evidovať vozidlá a tým získať prehľad o všetkých vozidlách v krajine sa začala ukazovať ako nevyhnutná na prelome 19. a 20. storočia. Toto obdobie je charakteristické zvyšovaním počtu motorových vozidiel vo viacerých krajinách. Vznikla tak potreba kontrolovať vozidlá, ale taktiež aj pokutovať nedisciplinovaných vodičov. Ak by každé vozidlo nebolo označené svojim jedinečným číslom, vznikol by medzi nimi chaos. Jednotlivé krajiny tak postupne začali zavádzať systémy evidencie na svojom území.

Vznikom evidencie vozidiel a jej postupným rozširovaním do jednotlivých krajín sa budeme zaoberať na začiatku tejto práce. Zároveň v tejto časti popíšeme vznik systému evidencie vozidiel v Rakúsko-Uhorsku, ktorého súčasťou bola do roku 1918 aj dnešná Slovenská republika. Ďalej v nej charakterizujeme vývoj systému evidencie na území Slovenska až do roku 1993, kedy vznikla samostatná Slovenská republika. Evidencia vozidiel predstavuje register všetkých vozidiel v krajine spôsobilých na jazdu na pozemných komunikáciách. Orgánom spravujúcim evidenciu poskytuje prehľad o všetkých evidovaných vozidlách v krajine.

Na spravovanie evidencie vozidiel vynakladá štát nemalé finančné prostriedky. Cieľom tejto práce je preto navrhnuť úspornejší systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike na základe zahraničných skúseností. Prostredníctvom prípadovej štúdie porovnáme systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike s inými krajinami. Na porovnanie sme si vybrali Českú republiku a Veľkú Britániu. Ďalej v práci kvantifikujeme náklady na systém evidencie v jednotlivých krajinách a porovnáme ich s nákladmi vynaloženými na evidenciu v Slovenskej republike. Na základe týchto porovnaní navrhujeme zmeny v systéme evidencie vozidiel, ktoré by viedli k zníženiu nákladov na jej správu.

1 História evidencie vozidiel

Prvé známky evidencie vozidiel siahajú až do dávnej minulosti. Už pred dvomi tisícami rokov sa na bojových vozoch Rimanov objavovali značky, ktoré možno považovať za prvé evidenčné čísla. Rimania si tieto značky na svoje vozy pripevňovali z dôvodu uľahčovania riadenia boja a vedenia vojnových operácií. Ďalšou etapou v histórii evidencie vozidiel boli rodové erby na dvierkach kočov v 17. storočí. Bližšími predchodcami dnešných evidenčných značiek boli značky na bicykloch medzi rokmi 1870 a 1890 v Nemecku a Rakúsku. V tomto období dochádzalo k veľkému rozširovaniu bicyklov v týchto krajinách. Z tohto dôvodu bolo potrebné získať kontrolu nad bicyklami, ale taktiež možnosť pokutovať nedisciplinovaných vodičov (Marinov, 2016).

Na prelome 19. a 20. storočia sa viditeľne začali naplňovať cesty motorovými vozidlami všetkých možných druhov. Úrady miest a krajín, ktorých sa to týkalo tak začali uvažovať nie len o ich evidencii, ale aj o kontrole oprávnení na ich riadenie. Majitelia vozidiel síce oponovali tým, že vozidiel je málo a beztak už sú od seba odlišené, podobne ako koče v 17. storočí, rôznymi vlastníkymi znakmi na vstupných dverách. Ich vozidlá boli taktiež jedinečné a nezameniteľné, a preto tvrdili, že k rozpoznaniu stačí len továrenská značka a farba vozidla. Majitelia vozidiel však neuspeli a tak postupne začali vznikať vodičské preukazy, ktoré sa v tejto dobe označovali ako „vodcovské listy“ a k nim priradované tabuľky s poznávacím číslom vozidla.

Celosvetovým priekopníkom v oblasti evidencie vozidiel sa stala policajná prefektúra magistrátu v Paríži. Prvé vodičské preukazy boli vydávané od roku 1891 a od roku 1893 sa k nim pridala aj tabuľka s poznávacím číslom vozidla. Po Paríži sa rozhodli zaviesť evidenciu vozidiel aj v ďalších európskych mestách. V roku 1894 tak nasledovala Budapešť a rok neskôr Luxemburg. V nemeckých krajinách Bádensko a Hesensko začali s evidenciou vozidiel v roku 1896. V Spojených štátoch amerických sa začali objavovať prvé známky evidencie až na začiatku 20. storočia. V roku 1901 sa v New Yorku ručne maľovali iniciály majiteľa, ktoré boli umiestnené na vozidle na viditeľnom mieste. Prvé

poznávacie značky začali vznikať až od roku 1903 v štátoch Massachusetts a Connecticut. Boli vyrobené z kože s prinitovanými znakmi a neskôr sa začali používať aj smaltované.

Územie Slovenskej republiky bolo v tejto dobe súčasťou Rakúsko-Uhorskej monarchie. O zavedení evidencie vozidiel sa tak rozhodovalo v metropolách monarchie. V Budapešti bol systém evidencie zavedený už v roku 1894 avšak v tomto období vo Viedni ešte žiaden evidenčný systém zavedený nebol. Viedeň preferovala jednotný evidenčný systém vozidiel v rámci celej monarchie, a tak až po 12 rokoch od zavedenia v Budapešti v roku 1906 vstúpil do platnosti. Okrem evidencie vozidiel tento systém zahŕňal aj vydávanie vodičských preukazov a neskôr aj sadzobník pokút za nedodržiavanie cestných a obecných pravidiel (Marinov, 2016).

1.1 Rakúsko-Uhorsko (1906-1918)

V roku 1906 bol zavedený systém evidencie motorových vozidiel na celom území Rakúska-Uhorska. Aj keď sa Rakúsko pokúšalo o zavedenie jednotného systému, obidve územia zaviedli vlastné systémy, ktoré však mali podobné črty. V rakúskej časti boli zavedené tabuľky bielej farby s čiernym písmom, na ktorých bolo písmeno vyjadrujúce región, za ktorým nasledovalo číslo s jedným až tromi znakmi. V prípade vyčerpania všetkých číselných kombinácií sa za písmeno pridávali rímske číslice. V rámci krajiny boli jednotlivé série rozdelené na jednotlivé okresy. Vo väčšine prípadov podľa abecedného poradia úradných názvov miest. Číselné bloky boli rozdelené pre vozidlá z Čiech, Moravy a Sliezska. Okresom, ktoré vyčerpali všetky číselné kombinácie z predchádzajúceho bloku boli pridelené nové číselné bloky, rovnako aj pre novo zriadené výdajné miesta (Zelený, Feuereisl, 2011).

Tento systém musel dodržiavať určité spoločné prvky s uhorským systémom a pritom musel vyjsť v ústrety maďarskej snahe o odlíšenie. Jedným zo spoločných prvkov týchto systémov bol biely podklad tabuľky. Taktiež v obidvoch systémoch muselo prvé písmeno na tabuľke označovať región, kde bolo vozidlo registrované. Za ním nasledovalo jedno až trojmiestne poradové číslo (1-999). Písmeno označujúce región v Rakúsku mohlo

byť totožné s písmenom označujúcim región v Uhorsku, preto boli tieto písmená farebne odlíšené. Povinnou výbavou každého motorového vozidla bola predná a zadná tabuľka. Jednoriadková tabuľka v tvare obdĺžnika vpredu a štvorcová dvojriadková tabuľka vzadu boli charakteristické pre osobné a nákladné automobily, ale aj autobusy. V roku 1910 boli zavedené medzinárodné rozlišovacie značky pre Rakúsko A a pre Uhorsko H platné dodnes. Najvyšší predstavitelia katolíckej cirkvi a panovnícky dvor mali v tomto období na tabuľkách vyobrazený len symbol svojho úradu bez akýchkoľvek iných znakov. Najčastejšie išlo o cisársku alebo kráľovskú korunu, ale symbolom mohla byť taktiež aj arcibiskupská mitra. V niektorých európskych štátoch pretrváva táto tradícia až dodnes (Marinov, 2016).

Na dnešnom území Slovenskej republiky platil od roku 1906 uhorský systém evidencie vozidiel. V tomto systéme bolo na značkách písmeno označujúce región vyznačené červenou farbou, ostatné znaky boli čiernou farbou. Majitelia motorových vozidiel na Slovensku mohli mať v tomto období značky so začiatočným písmenom P alebo K. Pod písmenom P sa označoval región Bratislavy (Pozsony) a písmeno K označovalo región Košíc (Kassa). Poradové rímske číslice sa do vzniku Československa nepoužívali, pretože číselná rada 1-999 nebola vyčerpaná (Zelený, Feuereisl, 2011).

1.2 Československá republika (1918-1939)

Po skončení prvej svetovej vojny v roku 1918 zanikla Rakúsko-Uhorská monarchia a vznikla samostatná Československá republika. Systém evidencie sa však spočiatku veľmi nemenil. Nebolo to ani tak z dôvodu nezáujmu, ale skôr z dôvodu úsporných opatrení v povojnovom období. V tomto období sa taktiež výrazne nemenil ani počet automobilov, a tak bol rakúsko-uhorský systém stále postačujúci. Evidencia vozidiel pokračovala v zavedenom systéme, okrem vojenských vozidiel evidovaných pod jednotnou pražskou registráciou (Marinov, 2016).

Na území súčasnej Českej republiky tak pokračoval takmer nezmenený rakúsky systém evidencie. Tabuľky poznávacích značiek boli bielej farby s čiernymi písmenami a číslicami a vydávali ich jednotlivé okresy. Po vyčerpaní série so všetkými číselnými kombináciami bola okresu pridelená ďalšia séria. Najvyššia pridelená poznávací značka

v Čechách bola v roku 1921 značka OVIII-930. Pre vozidlá autodopravných spoločností sa vydávali značky s písmenami NX v Prahe. O rok neskôr už registračný úrad v Čechách pridelenil značku so znakmi OIX-895, čo znamená, že za toto obdobie pribudlo na území Čiech približne tisíc vozidiel. V Sliezsku to bola v tomto období len značka R-900 a na Morave PII-200. Aj kvôli malému počtu vozidiel evidovaných v Sliezsku a na Morave sa písmenom P začal označovať celý Moravskosliezsky región. Ku koncu rakúskeho systému evidencie v Čechách, na Morave a v Sliezsku bola v Prahe dosiahnutá séria značiek NXXV. Dosiahnutie tejto vysokej série však nebolo len kvôli narastajúcemu počtu vozidiel, ale aj vyhradeniu niektorých sérií. Pre vozidlá štátnych orgánov, ako napríklad Ministerstvo vnútra alebo Ministerstvo pôšt a telegrafov bola vyhradená séria NIII. Taxíky mali vyhradenú sériu NVI a série NII, NIV a NVII boli vyhradené pre vojenské vozidlá. Pre motorové trojkolky a motocykle sa vydávali duplicitné číselné rady. Aj v prípade motocyklov boli niektoré série vyhradené. Išlo o vojenské motocykle a motodrožky, ktoré slúžili ako taxíky. Najvyššia dosiahnutá séria pri motocykloch bola v Prahe NVII. Horšie to bolo v prípade značiek vydávaných pre región Čiech, kde ku koncu rakúskeho systému už bolo používanie rímskych číslíc neúnosné. Registračné úrady už vydávali aj značky ako OLXXXVII, ktoré boli náročne čitateľné a tak vznikla potreba zaviesť nový systém.

V roku 1919 bola k Československej republike pričlenená oblasť Podkarpatská Rus. Táto oblasť ležala východne od Slovenska na území dnešnej Zakarpatskej oblasti Ukrajiny (Rychlík, Rychlíková, 2016). Na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi bola situácia s evidenciou vozidiel po vzniku Československej republiky mierne odlišná. Na Slovensku museli všetci majitelia motorových vozidiel prihlásiť svoje vozidlá na policajnom riaditeľstve v Bratislave. Podľa pôvodného uhorského systému evidencie dostali bratislavské poznávacie značky, ktoré sa vyznačovali červeným písmenom P a trojmiestnym číslom. Pre porovnanie, na Slovensku boli v roku 1922 pridelené značky v rozsahu P289 – P700, čo znamená, že tu bolo registrovaných 411 vozidiel za rok. Za porovnateľné obdobie bolo v Čechách pridelených až približne tisíc značiek. Postupom času sa však systém evidencie upravil podobne ako v českej časti Československej republiky. Pôvodné červené P označujúce Bratislavu zostalo a boli k nemu pridávané rímske číslice po vyčerpaní číselnej rady, ktoré boli taktiež červené. Rovnako na území Podkarpatskej Rusi boli všetky motorové vozidlá registrované na policajnom riaditeľstve v Užhorode. Poznávaciú značky tvorili písmená PR, za ktorými nasledovalo jedno až trojciferné číslo. Po vyčerpaní číselnej rady

boli pridelené značky s rímskymi číslicami, avšak najvyššia dosiahnutá séria bola PRI. Na rozdiel od Slovenska zostala centrálna evidencia v Podkarpatskej Rusi až do roku 1935 (Zelený, Feuereisl, 2011).

Systém evidence zaniknutej monarchie neumožňoval dostatočné množstvo kombinácií, a preto musel byť po štrnástich rokoch nahradený novým systémom. V roku 1932 vládnym nariadením č. 107 vznikol nový systém evidence vozidiel. Poznávacie značky, neskôr označované ako registračné značky, boli tvorené z jedného písmena označujúceho jednu z oblastí Československej republiky ako môžeme vidieť v tabuľke 1-1. Za týmto písmenom nasledovala pomlčka a poradové číslo od 1 až po 99 999. V prípade motocyklov sa písmeno vyznačovalo až za poradovým číslom. Existovali dva typy poznávacích značiek. Jednoriadkové značky mali celé evidenčné číslo napísané v jednom riadku. Dvojriadkové mali v prvom riadku označenie oblasti a v druhom poradové číslo. Tisíce v poradovom čísle boli oddelené bodkou od stoviek. Zmenil sa aj vzhľad tabuliek. Po novom boli čiernej farby s bielym písmom a orámovaním. Všetky vozidlá museli disponovať prednou aj zadnou poznávacou značkou. Už v tomto období existovali poznávacie značky pre účely skúšobných jazd, ktoré boli charakteristické čiernym písmom na bielom podklade. V roku 1932 boli úradmi v štyroch častiach ČSR pridelené určité skupiny čísel pre jednotlivé registračné úrady. Registračný úrad mohol po vyčerpaní celej číselnej skupiny požiadať o pridelenie ďalšej. Taktiež tieto úrady prideliť skupiny čísel aj novo zriadeným registračným úradom. V období prvej Československej republiky sa poznávacie značky nestrácali tak často ako dnes, a preto mali jednotlivé úrady na základe posledného prideleného čísla výborný prehľad o počte vozidiel. V tomto roku bolo v Čechách približne 65 tisíc osobných vozidiel. V roku 1938 krátko pred zánikom republiky sa tu vyskytoval už takmer dvojnásobok osobných vozidiel (Marinov, 2016).

Tabuľka 1-1: Označenie oblastí na poznávacích značkách v ČSR (1932-1939)

Písmeno	Oblasť
Č	Česko
M	Moravskosliezsko
S	Slovensko

R	Podkarpatská Rus
P	obvod hlavného mesta Prahy
D	podniky československej pošty a štátnych dráh

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Zelený, Feuereisl, 2011

Počet vozidiel v republike stúpal veľmi rýchlo a koncom 30. rokov už päťmiestny číselný blok nebol dostatočný. Namiesto rozšírenia poradového čísla na 6 čísel niektorí úradníci navrhovali po vzore rakúsko-uhorského systému vložiť medzi písmeno označujúce región a poradové číslo rímske číslice. Úradníci nakoniec svoj plán presadili a vzniklo niekoľko sérií poznávacích značiek s rímskymi číslicami. Nacistická okupácia však ukončila ďalší vývoj tohto systému. Pre cudzokrajné vozidlá boli zavedené hraničné a trvalé značky, ktoré v súčasnosti predstavujú jednorazové dovozné a trvalé cudzinecké poznávacie značky. Tie boli prideľované colníkmi na hraničných prechodoch. Pre československé vozidlá platila od roku 1921 medzinárodná rozlišovacia značka CS. V praxi sa táto značka používala ako ČS a zanikla až rozpadom Československa v roku 1992 (Marinov, 2016).

Po obsadení niektorých území na jeseň 1938 boli na týchto územiach vydávané nemecké, respektíve maďarské poznávacie značky. Do júna 1940 mohli byť používané vozidlá s československými poznávacími značkami v protektoráte Čechy a Morava. Na Slovensku zostal tento systém v platnosti až do zavedenia nového československého povojnového systému v roku 1945 (Zelený, Feuereisl, 2011).

V krajine sa v tomto období vyrábali veľmi kvalitné vozidlá porovnateľné so svetovou špičkou. Infraštruktúra však na to nebola pripravená. Cesty boli nekvalitné naopak byrokracia v oblasti dopravy veľmi vysoká. Kým v susednej Nemeckej ríši strategicky budovali dôležité diaľnice a podporovali individuálnu dopravu, na našom území boli stavby nových ciest a diaľnic len nerealizujúcim plánom. Úradníci vytvárali rôzne nové poplatky spojené s automobilovou dopravou, čo viedlo k nedostupnosti vozidiel bežným obyvateľom. Vozidlá sa tak stali luxusnými statkami. Príkladom sú dľažobné poplatky, ktoré vyrubovali jednotlivé mestské samosprávy alebo územnosprávne celky individuálne. Predstavovali nadštandardné finančné zaťaženie majiteľov vozidiel. Príjem z nich sa využíval na údržbu

cestných komunikácií (Jančura, 2017). Rozvoj dopravy v Československu bol kvôli neochote budovať moderné komunikácie a podporovať veľkovýrobu automobilov obmedzený aj dlho po vojne (Marinov, 2016).

1.3 Slovenská republika a Ríšsky protektorát Čechy a Morava (1939-1945)

V roku 1939 po zabraní južných oblastí Slovenska Maďarmi a častí Oravy a Spiša Poľskom vznikla Slovenská republika. V tomto roku na území dnešnej Českej republiky po zabraní pohraničných území nacistickým Nemeckom vznikol zo zvyšku českých krajín Protektorát Čechy a Morava. V oboch krajinách sa udiala významná zmena v oblasti dopravy. V roku 1939 sa tu zaviedol smer jazdy vozidiel po pravej strane vozovky. Kým v Slovenskej republike zostal v platnosti systém evidencie z predchádzajúceho obdobia, na území Čech a Moravy sa celý systém musel prispôsobiť nemeckým potrebám. Doposiaľ vydávané československé značky boli opečiatkované žltou pečiatkou a žltým písmenom V. Nahradili ich až v roku 1940 protektorátne značky v klasickom nemeckom formáte.

Protektorátne značky boli bielej farby s čiernym písmom a orámovaním. Obsahovali písmeno P spolu s kódom regiónu alebo inštitúcie. Za nimi nasledovala pomlčka a číselný blok 1 – 999 999. Červená pečiatka príslušného správneho orgánu a písmeno V nad pomlčkou slúžili ako oprávnenie prevádzkovať vozidlo. Oblasti, ktoré boli zabrané na jeseň 1938 používali poznávacie značky susedných ríšskych regiónov. V protektoráte mohlo z obyvateľov prevádzkovať vozidlo na súkromné účely len niekoľko málo vybraných profesií, ako napríklad lekári (Marinov, 2016).

1.4 Československá republika (1945-1953)

Koniec vojny a opätovný vznik Československej republiky v roku 1945 priniesol opäť nový systém evidencie vozidiel. Úradníci so snahou vyhnúť sa minulým chybám spojeným s nedostatočnou kapacitou číselných blokov prevzali z prvorepublikového systému len kódovanie regiónov, hlavného mesta a štátnych inštitúcií. Prvé písmeno na značke vyznačovalo krajinu. Vozidlá evidované na Slovensku sa vyznačovali značkou

s prvým písmenom S. V Čechách to bolo písmeno Č a na Morave písmeno M. Za ním nasledovala pomlčka, kód okresu zložený z dvoch písmen a jedno až štvormiestne číslo. Pre motocykle bol formát značky obrátený rovnako ako v systéme prvej republiky. Existovali aj značky s jedným písmenom, za ktorým nasledovala pomlčka a jedno až päťmiestne číslo. Tieto boli určené pre bezpečnostné orgány s kódom B, pre vozidlá pošty s kódom C a kódom A pre vozidlá štátnych dráh a automobilovej dopravy. Neskôr pribudli aj značky s kódom D pre vozidlá Ministerstva vnútra. Takýto typ značiek mali aj vozidlá evidované v územnom obvode hlavného mesta Prahy. V roku 1949 došlo k zmene správneho usporiadania republiky. Zmena priniesla zvýšenie počtu okresov a zmenu ich hraníc. Vytvorili sa regionálne celky a orgány označované ako kraje. Systém evidencie sa však nezmenil, len pribudli kódy pre nové okresy. Všetky kódy okresov od roku 1949 môžeme vidieť v prílohe 1 (Zelený, Feuereisl, 2011).

Najčastejšie sa na vozidlách vyskytovali jednoriadkové tabuľky vpredu a dvojriadkové tabuľky vzadu. Dvojriadková tabuľka do poradového čísla 999 obsahovala v prvom riadku len regionálny kód a v druhom riadku kód okresu s poradovým číslom. V prípade značiek s poradovým číslom 1000 a viac sa v prvom riadku vyznačoval aj kód okresu. Na športových vozidlách sa často objavovali poznávacie značky vo forme fólie. Určitý čas sa dokonca tolerovali aj značky namaľované na niektorej časti vozidla. Úradné značky boli charakteristické nie len chýbajúcim kódom označujúcim okres, ale v prípade vozidiel bezpečnostnej služby aj červenou farbou znakov. Znak červenéj farby boli príznačné aj pre novozavedené obchodné značky slúžiace na prevoz vozidiel a skúšobné jazdy (Marinov, 2016).

V roku 1953 prevzala agendu evidencie motorových vozidiel od Ministerstva dopravy Hlavná správa Verejnej bezpečnosti (HS-VB). Z tohto roku je teda známa podrobná štatistika vozidiel evidovaných v Československej republike (tabuľka 1-2). Spolu bolo v roku 1953 v Československej republike evidovaných 706 813 vozidiel. Zaujímavosťou je, že počet motocyklov bol v tomto období takmer trojnásobný v porovnaní s osobnými automobilmi (Zelený, Feuereisl, 2011).

Tabuľka 1-2: Počet vozidiel v roku 1953 v ČSR podľa druhu

Druh vozidla	Počet
osobné automobily	138 134
nákladné automobily	58 484
motocykle	395 362
dodávky	23 062
autobusy	7 108
traktory	40 002
špeciálne vozidlá	8 923
vlečné vozidlá	35 738
spolu	706 813

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Zelený, Feuereisl, 2011

1.5 Československá republika (1953-1960)

Po prevzatí agendy evidencie motorových vozidiel Hlavnou správou Verejnej bezpečnosti (HS-VB) sa v roku 1953 opäť menil systém evidencie vozidiel. Do tohto roku boli poznávacie značky vyrábané klampiarom a písmomaliarom, ktorý na značky maľoval jednotlivé znaky. V roku 1953 sa však zaviedli štátne poznávacie značky vyrábané centrálnou a prostredníctvom lisovania. Štátnu poznávaciu značku tvorili dve písmená, za ktorými nasledovali dve dvojice čísel oddelené pomlčkou podľa tzv. amerického kódovania. Dve písmená na začiatku určovali sériu. Motorové vozidlá boli rozdelené do niekoľkých skupín, pričom pre každú skupinu boli vyhradené samostatné série a každá mala taktiež vlastný dizajn tabuliek. Vozidlá boli do skupín rozdelené nasledovne:

1. Skupina – motocykle, trojkolky s motocyklovým riadením,
2. Skupina – osobné automobily, dodávky, trojkolky s automobilovým riadením a ľudové vozítka,
3. Skupina – nákladné autá, autobusy a špeciálne vozidlá,
4. Skupina – traktory a poľnohospodárske stroje,
5. Skupina – prívesy, ktoré po prvýkrát v histórii dostali vlastné poznávacie značky (Zelený, Feuereisl, 2011).

V prvej skupine boli pre motocykle a trojkolky vyhradené série s označením K, L, M, D, F, S a Y. Tabuľky v tejto skupine boli charakteristické bielou farbou s čiernym písmom a dvojriadkovým formátom na zadnej strane vozidla. Majitelia motocyklov boli povinní namaľovať značku na stranu predného blatníka. Skupina osobných automobilov mala podobne ako motocykle tabuľky bielej farby s čiernym písmom. Rozdiel bol vo formáte tabuľky, ktorý bol jednoriadkový a tabuľky sa upevňovali na prednú aj zadnú časť vozidla. Pre druhú skupinu boli príznačné série O, P a R. Vozidlá v tretej skupine, ako napríklad nákladné autá alebo autobusy mali pridelené série N a B. Tabuľky týchto vozidiel sa vyznačovali žltou farbou s čiernym písmom. Vpredu mali vozidlá upevnenú jednoriadkovú tabuľku a vzadu dvojriadkovú. Tak isto bola žltá tabuľka s čiernym písmom typická aj pre traktory. Mali vyhradené série T a J na jednoriadkových tabuľkách vpredu a dvojriadkových na zadnej strane vozidla. Prívesy disponovali jednou žltou dvojriadkovou tabuľkou so sériami V a H. Koncom 50. rokov sa obnovila kategória dovozných značiek. Skúšobné a obchodné manipulačné značky boli bielej farby s červenými znakmi a orámovaním (Marinov, 2016).

Jednotlivé série boli pridelené krajským správam Verejnej bezpečnosti (SVB). Tie potom prideliť jednotlivé číselné skupiny okresným oddeleniam Verejnej bezpečnosti (OVB). Od začiatku bol využitý celý rozsah všetkých sérií. V rámci kraja boli abecedne zoradené okresy podľa poradia a v rámci série rozložené v rôznych číselných intervaloch. Veľkosť intervalov závisela od predpokladaného počtu vozidiel daného druhu. Tabuľky sa však vyrábali len v potrebných množstvách, čo spôsobovalo medzery medzi číselnými radami. Pri objednávaní ďalších tabuliek boli tieto medzery vyplňované nadväznými číselnými radami k jednotlivým okresom. Mestá Praha, Brno a Bratislava mali pridelené vlastné série, aj keď boli súčasťou krajov ako môžeme vidieť v tabuľke 1-3.

Tabuľka 1-3: Rozdelenie sérií na jednotlivé SVB

kraj	motocykle	osobné automobily	nákladné automobily	traktory	prívesy
Bratislavský	MR,MS	PJ	NR	TO	VO
Bratislava – mesto	MP	PI	NR	TO	VO
Nitriansky	MT, MU	PK	NS, BD	TP	VP

Banskobystrický	MY, SF	PL	NT	TR	VR
Žilinský	SA, SB	PM	NU	TS	VS
Prešovský	SC, SD	PN	NY, BF	TT	VT
Košický	SE	PO	NX	TU	VU

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Zelený, Feuereisl, 2011

Vozidlá Verejnej bezpečnosti disponovali vlastným rozlišovacím kódom, ktorým bolo písmeno B. Za ním nasledoval neprerušovaný päťmiestny číselný blok bez pomlčky. Interné zaradenie vozidla v rámci Verejnej bezpečnosti označovalo prvé číslo číselného bloku. Ďalšie dve čísla označovali kód služobne. Tieto tabuľky spolu s tabuľkami vozidiel armády neboli vyrábané lisovaním, ale pomocou šablón alebo maľovaním. Tento spôsob výroby značiek vydržal armáde do roku 1965. Verejnej bezpečnosti a jej nástupcovi Polícii dokonca až do roku 1990.

Evidencia vozidiel v období studenej vojny spadala kvôli vyhrotenej atmosfére do agendy prísne tajné. Za písmenom označujúcim skupinový kód vozidla nasledovalo druhé písmeno, ktoré slúžilo na ďalšie detailnejšie zaradenie vozidla. Podľa tohto písmena sa medzi iným určovala aj podskupina vozidla podľa technických kritérií. Táto podskupina určovala využitie vozidla v prípade vojny a preto sa zarad'ovala medzi najdôležitejšie v celej evidencii. Vozidlá, ktoré patrili z vojenského hľadiska medzi najdôležitejšie tak dostali rovnako ako armáda žlté tabuľky. Každé civilné vozidlo so žltými tabuľkami bolo v prípade mobilizácie automaticky k dispozícii armáde (Marinov, 2016).

1.6 Československá socialistická republika (1960-1989)

Vznik Československej socialistickej republiky v roku 1960 viedol k novému správneému usporiadaniu štátu. Počet krajov a okresov sa znížil, čo spôsobilo aj zmenu hraníc tých zostávajúcich. Série, ktoré boli v predchádzajúcom období pridelené krajským správam Verejnej bezpečnosti (SVB) boli prevedené na nové kraje na základe lokality bývalého krajského mesta. Na Slovensku tak nové kraje disponovali sériami týchto bývalých SVB:

- SVB Bratislava, SVB Nitra – Západoslovenský kraj,

- SVB Banská Bystrica, SVB Žilina – Stredoslovenský kraj,
- SVB Košice a SVB Prešov – Východoslovenský kraj.

Na prelome 50. a 60. rokov nastal v krajine menší rozmach v individuálnej doprave. V krátkej dobe sa teda očakávalo, že množstvo osobných automobilov presiahne počet motocyklov a nákladných vozidiel a vtedajší systém by bol nedostačujúci. Na jeseň 1960 sa tak vydali nové pokyny pre pridelovanie ŠPZ. Vytvoril sa rozdeľovník pridelujúci jednotlivé série priamo okresom. Série prislúchajúce podľa nového rozdeľovníku iným okresom prestali byť vydávané. Série, ktoré sa používali aj v starom systéme sa museli najskôr vo svojej pôvodnej oblasti vymeniť, až potom sa mohli začať vydávať aj v novom systéme. Niektoré okresy tak nemohli vydávať nové série, zatiaľ vydávali neutrálne série starého systému, ktoré nový rozdeľovník neobsahoval. V starom systéme nepoužívajúce série pre daný druh vozidiel sa začali vydávať ihneď. Výdaj neutrálnych sérií skončil až v roku 1964 uvoľnením posledných starých sérií. Neutrálne série sa potom vymieňali až do konca roka 1965 (Zelený, Feuereisl, 2011).

Nové prerozdelenie sa vrátilo k rozlišovaniu vozidiel podľa okresov. Kódový formát značiek spolu s farebným prevedením však zostali rovnaké. Toto viedlo k počiatočným problémom s duplicitou značiek, čím sa celoplošné zavedenie oddŕaľovalo. Rozdelenie jednotlivých sérií na okresy môžeme vidieť v tabuľke 1-4. Všetkým druhom vozidiel boli na rozdiel od predchádzajúceho systému pridelené rovnaké série. Každý druh poznávacej značky mal vlastné číslovanie nezávislé od ostatných druhov značiek s rovnakou sériou. Z tohto dôvodu sa mohla poznávacia značka s rovnakou sériou a číslom objaviť až na siedmich rôznych vozidlách (Marinov, 2016).

Tabuľka 1-4: Kódovanie okresov na území Slovenska počas ČSSR

kód	Okres	kód	okres	kód	okres
BB, BC	Banská Bystrica	LM	Liptovský Mikuláš	SN	Spišská Nová Ves
BJ	Bardejov	LC	Lučenec	SL	Stará Ľubovňa
BA, BL, BT	Bratislava – mesto	MT	Martin	SK	Svidník

BH, BY	Bratislava – okres	MI	Michalovce	TO	Topoľčany
CA	Čadca	NR	Nitra	TV	Trebišov
DK	Dolný Kubín	NZ	Nové Zámky	TN	Trenčín
DS	Dunajská Streda	PP	Poprad	TT	Trnava
GA	Galanta	PX	Považská Bystrica	VK	Veľký Krtíš
HN	Humenné	PO	Prešov	VV	Vranov
KN	Komárno	PD	Prievidza	ZV	Zvolen
KE	Košice – mesto	RS	Rimavská Sobota	ZH	Žiar nad Hronom
KS	Košice – okres	RV	Rožňava	ZA	Žilina
LV	Levice	SE	Senica		

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Zelený, Feuereisl, 2011

Nárast automobilov najmä v správnych centrách štátu spolu s rastúcou fluktuáciou na prihlasovacích úradoch spôsobil ďalšiu zmenu v systéme evidencie vozidiel, a to už v roku 1967. Na poznávaciu značku sa za kód okresu priradilo ďalšie písmeno. Prvým okresom, kde došlo k tejto zmene sa stal okres Praha – západ na jar 1967. Za ním nasledovala Praha, Ostrava a postupne aj ďalšie okresy. Zmena sa spočiatku týkala len osobných automobilov. Neskôr sa značky s tromi písmenami začali vydávať aj pre nákladné automobily a traktory. Motocykle sa značiek tohto formátu dočkali až v roku 1969 (Marinov, 2016).

V súvislosti so zavedením federatívneho usporiadania Československa došlo v roku 1968 k úpravám okresov na Slovensku. Pribudlo 5 nových okresov a zaviedli sa štyri nové okresné kódy – SK, SL, VK a VV (Zelený, Feuereisl, 2011).

Ďalšia zmena v systéme nastala až v roku 1977, kedy sa zaviedli poznávacie značky pre prípojné vozíky za osobné vozidlá. V tomto roku začali najvyšší predstavitelia komunistickej strany používať vozidlá so sériovým kódom AA. O rok neskôr prešli zmenou aj značky cudzincov a diplomatov, kedy sa z červeno-žltých značiek prešlo na žlto-modré.

V roku 1979 sa zaviedli pravidelné technické kontroly vozidiel, ktoré sa realizovali na staniciach Štátnych technických kontrol (STK). Ak vozidlo splnilo podmienky technickej kontroly, potvrdilo sa to formou nálepky na zadnú značku. Z dôvodu úspor používaného materiálu sa v roku 1984 začali vyrábať formátovo užšie značky s menším písmom a bez pomlčky. Odstránenie pomlčky bolo najmä z dôvodu získanie priestoru pre umiestnenie nálepky STK. V rovnakom roku boli zavedené aj štátne poznávacie značky pre požičovne vozidiel (Marinov, 2016).

1.7 Česká a Slovenská federatívna republika (1990-1992)

V tomto období sa neudiali žiadne veľké zmeny v systéme evidencie vozidiel. Nezmenil sa vzhľad ani kódovanie poznávacích značiek. Tabuľky sa naďalej vyrábali v užšom prevedení. Polícia získala bežné civilné poznávacie značky a zrušili sa značky so sériovým kódom AA pre najvyšších komunistických predstaviteľov. K 31. decembru 1992 skončila platnosť medzinárodnej rozlišovacej značky CS (Marinov, 2016).

2 Evidencia vozidiel v Slovenskej republike

Evidencia vozidiel predstavuje register všetkých vozidiel v krajine, ktoré sú spôsobilé na jazdu na pozemných komunikáciách. Každému vozidlu sa v procese evidovania prideli vlastné evidenčné číslo, ktoré mu zostáva až po okamih, kedy zmení majiteľa alebo je z evidencie vyradené. Dve autá nemôžu mať súbežne pridelené rovnaké evidenčné číslo. Z tohto dôvodu je každé evidenčné číslo jedinečné.

Evidencia vozidiel je dôležitá hneď z niekoľkých dôvodov. Pre orgány spravujúce systém evidencie poskytuje prehľad o všetkých vozidlách v krajine. Tie sú potom pri rôznych priestupkoch schopné identifikovať páchatel'a. Evidencia zabraňuje aj krádežiam vozidiel a oprávňuje majiteľa byť vlastníkom vozidla. Zároveň je vlastník zodpovedný za svoje vozidlo. Používanie neregistrovaného vozidla je trestné. V niektorých krajinách sa na evidenčné číslo viaže aj daň z vozidla, ktorú musí majiteľ platiť. Evidenčné čísla tak dávajú pracovníkom prehľad o vozidlách, za ktoré už bola daň zaplatená, a za ktoré nie. Evidencia vozidiel je povinná a vyplýva zo zákona. Osoba, ktorá riadi vozidlo musí preukázať potrebné dokumenty pri kontrole kompetentnými orgánmi. Pomocou evidenčného čísla je taktiež možné overiť si históriu vozidla. Takto je možné zistiť vek vozidla, počet najazdených kilometrov prípadné odcudzenie vozidla.

Rozdelením Československej federatívnej republiky vznikla k 1.1.1993 samostatná Slovenská republika. V tomto období došlo k reorganizácii štátnej správy, pričom vzniklo 8 krajov a 79 okresov. Nové usporiadanie štátu viedlo k reorganizácii Policajného zboru, čoho výsledkom bolo vytvorenie krajských a okresných riaditeľstiev Policajného zboru. Krajské a okresné dopravné inšpektoráty, ktoré spravovali agendu evidencie vozidiel sa začlenili do štruktúry riaditeľstiev (MV SR, 2007).

V roku 1997 vstúpil do platnosti zákon o cestnej premávke, ktorý určil povinnosť prideľovania evidenčného čísla každému vozidlu, ktoré podlieha evidencii. Štátne poznávacie značky tak boli vymenené za tabuľky s evidenčným číslom a tento systém platí dodnes. Platnosť štátnych poznávacích značiek skončila v roku 2002. Tabuľky

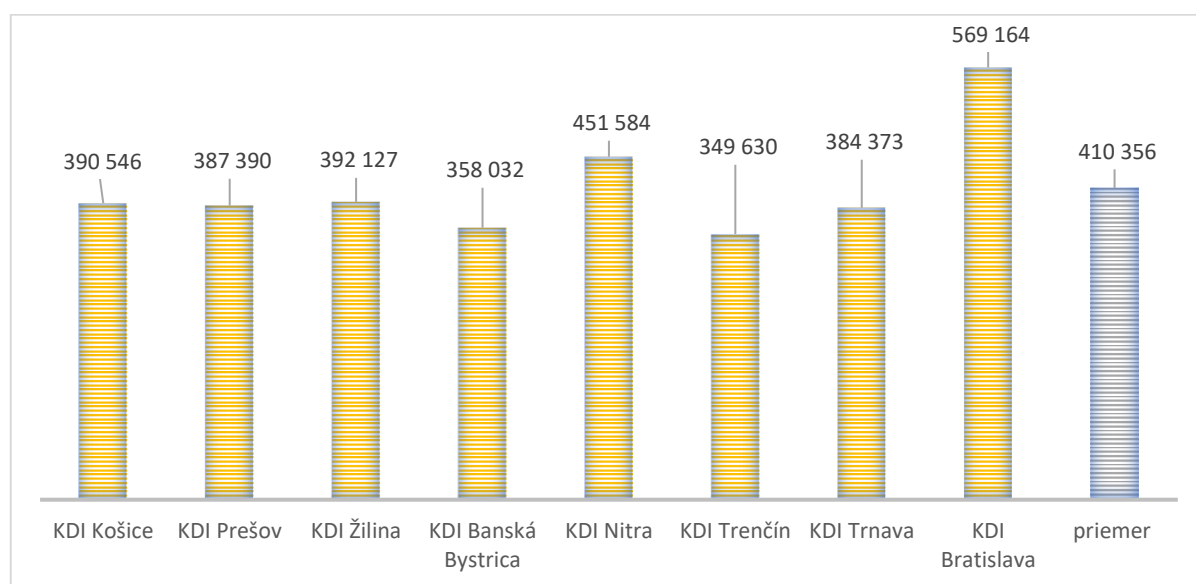
s evidenčným číslom sú vydávané príslušnými dopravnými inšpektorátmi podľa miesta trvalého pobytu alebo sídla držiteľa vozidla. Formát tabuliek s evidenčným číslom sa od 90. rokov nemenil. Prvé dve písmená na tabuľke vyznačujú kód okresu, v ktorom je vozidlo registrované. Za ním nasleduje štátny znak Slovenskej republiky a kombinácia troch čísiel s dvomi písmenami. Na tabuľkách je vyznačená aj medzinárodná poznávacia značka SK, ktorá je od roku 2004 po vstupe Slovenska do Európskej únie umiestnená v modrom poli spolu so symbolom EÚ. V minulosti mohli byť na tabuľkách umiestnených na zadnej strane vozidla prilepené nálepky technickej a emisnej kontroly (Prezídium PZ, 1998).

Evidencia vozidiel je jedným z informačných systémov Policajného zboru (PZ). Policajný zbor ako zložka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (MV SR), vykonáva evidenciu vozidiel ako priamy výkon štátnej správy. V rámci PZ vykonáva evidenciu vozidiel odbor dokladov a evidencií Prezídia PZ, ktorý sa v roku 2004 odčlenil od odboru dopravnej polície. V Bratislave a Košiciach sú to krajské dopravné inšpektoráty, v ostatných okresných mestách okresné dopravné inšpektoráty. Ministerstvo súčasne vedie register vozidiel ako jedinú evidenciu vozidiel v SR. Evidencia vozidiel je informačným systémom zavedeným za účelom získavať informácie o vlastníkoch vozidiel, ich držiteľoch, osobách zastupujúcich vlastníkov alebo držiteľov vozidiel a osobách, ktoré majú oprávnenie konať za vlastníka alebo za držiteľa vozidla. Systém evidencie vozidiel poskytuje taktiež informácie o technických údajoch vozidiel, tabuľkách s evidenčným číslom a vydaných dokladoch. (Zákon č. 8/2009).

V podmienkach Slovenskej republiky musí byť orgánom Policajného zboru evidované každé vozidlo, o ktorom rozhodol schvaľovací úrad a doteraz do evidencie zaradené nebolo. Vozidlá sú evidované na jednotlivých dopravných inšpektorátoch na základe miesta pobytu alebo sídla držiteľa vozidla. Držiteľom vozidla môžu byť len osoby staršie ako 15 rokov a právnické osoby alebo ich organizačné zložky zapísané v obchodnom registri. Na príslušnom dopravnom inšpektoráte pridelia vozidlu evidenčné číslo a po zaznamenaní prihlásenia do osvedčenia o evidencii vydajú toto osvedčenie držiteľovi vozidla (MV SR, 2020).

Počet evidovaných vozidiel v Slovenskej republike od jej vzniku neustále rastie. V súčasnosti je v Slovenskej republike evidovaných 3 282 846 vozidiel (MV SR, 2020). Očakávame, že tento trend bude aj naďalej pokračovať, pretože motorové vozidlá sú súčasťou každodenného života ľudí a čoraz viac ľudí ich využíva na svoju prepravu. Aj z tohto hľadiska je teda potrebné, aby bol proces evidencie vozidiel efektívny.

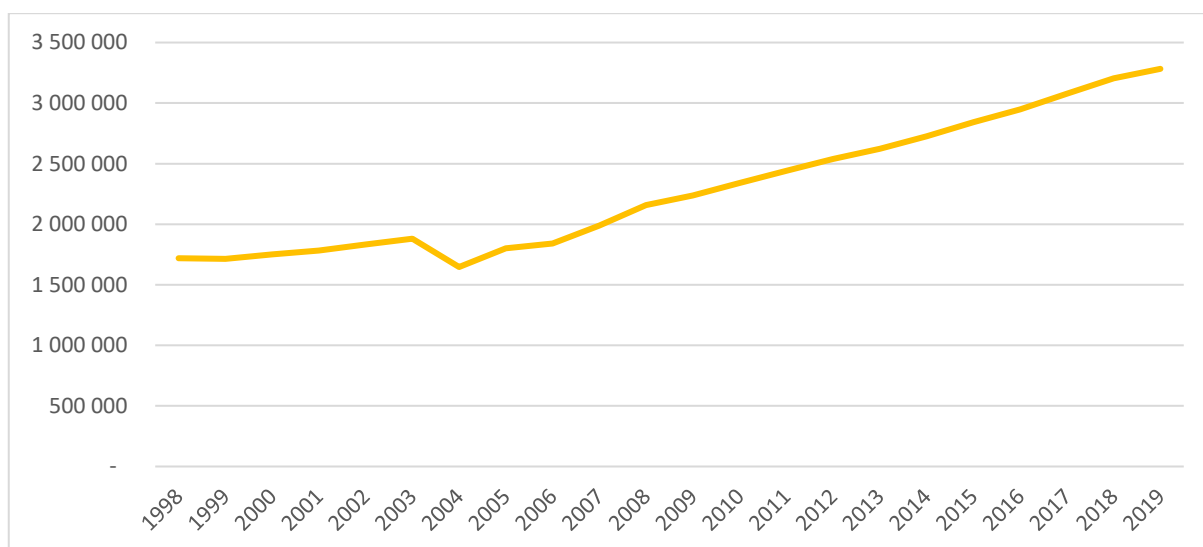
Graf 2-1: Počet evidovaných vozidiel podľa krajských dopravných inšpektorátov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

Počet evidovaných vozidiel v Slovenskej republike od jej vzniku neustále rastie. V súčasnosti je v Slovenskej republike evidovaných 3 282 846 vozidiel (MV SR, 2020). Očakávame, že tento trend bude aj naďalej pokračovať, pretože motorové vozidlá sú súčasťou každodenného života a čoraz viac ľudí ich využíva na svoju prepravu.

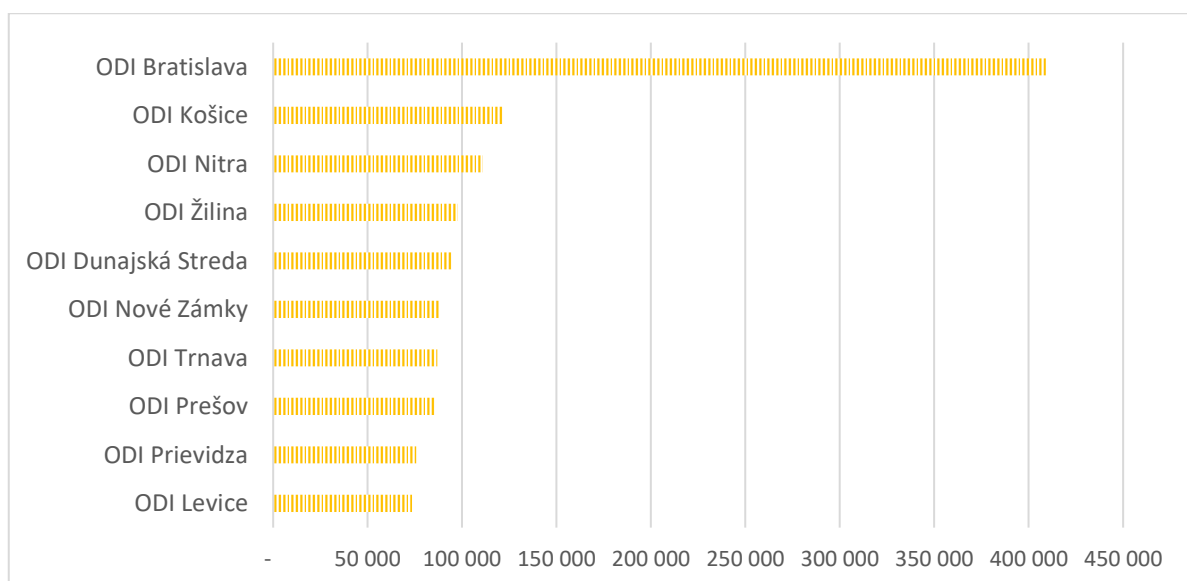
Graf 2-2: Vývoj počtu evidovaných vozidiel v SR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR

Najvyšší počet evidovaných vozidiel je v okrese Bratislava. Z celkového počtu je až viac ako 12 % vozidiel evidovaných práve v tomto okrese. Dôvodom je najmä veľký počet obyvateľov tohto najväčšieho slovenského mesta, ale aj najviac evidovaných firemných vozidiel. Za ním nasleduje okres Košice, ktorý však eviduje o 70% menej vozidiel. Cez sto tisíc evidovaných vozidiel má už len Nitriansky okres.

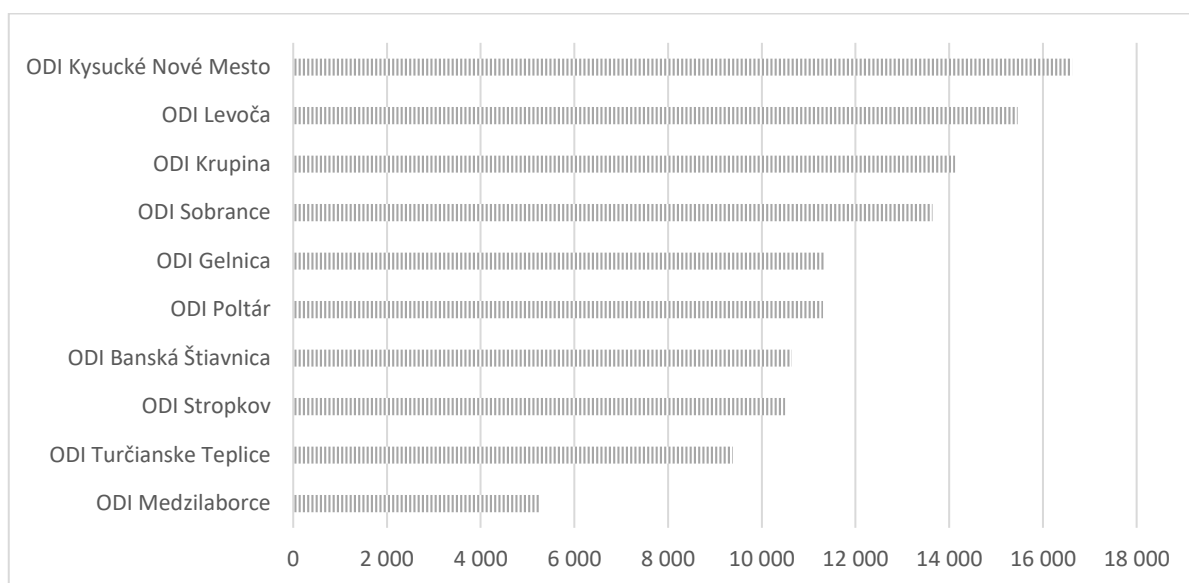
Graf 2-3: 10 dopravných inšpektorátov s najvyšším počtom evidovaných vozidiel

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

Naopak okresom s najnižším počtom evidovaných vozidiel je okres Medzilaborce, kde bolo v roku 2019 len niečo cez päť tisíc evidovaných vozidiel. Medzi okresy s najnižším počtom evidovaných vozidiel sa ďalej zaraďujú okresy Turčianske Teplice, Stropkov alebo Banská Štiavnica. Všetky tieto okresy neevidujú viac ako desať tisíc vozidiel.

Graf 2-4: 10 dopravných inšpektorátov s najnižším počtom evidovaných vozidiel

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

3 Ciele a metodológia

Evidencia motorových vozidiel je označovaná za jednu z najväčších evidencií v štátnej správe. Ide o systém, v ktorom sú registrované všetky vozidlá podliehajúce evidencii v krajine. V procese evidencie sa každému vozidlu prideli evidenčné číslo, ktoré je pre dané vozidlo charakteristické a jedinečné. Orgánom spravujúcim evidenciu vozidiel tak poskytuje dokonalý prehľad o všetkých evidovaných vozidlách v krajine. Keďže ide o jednu z najväčších, ak nie aj najväčšiu evidenciu v štátnej správe čo sa týka počtu úkonov, sú na jej správu vynakladané nemalé finančné prostriedky. My sa v tejto práci pokúsime navrhnúť zmeny v systéme evidencie na základe zahraničných skúseností, ktoré by mali viesť k zníženiu nákladov na jej správu.

Hlavným cieľom práce je navrhnúť úspornejší systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike na základe zahraničných skúseností. Keďže sa evidencia vozidiel realizuje v takmer každej krajine na svete, existuje množstvo systémov a procesov v rámci nich, ktorými je možné evidenciu spravovať a v našom prípade sa nimi aj inšpirovať. Na základe zahraničných systémov evidencie navrhujeme zmeny v slovenskom systéme tak, aby sme dosiahli značné úspory. K dosiahnutiu tohto cieľa nám pomôžu čiastkové ciele. Vybrali sme si tri čiastkové ciele, ktorými chceme dosiahnuť hlavný cieľ práce:

- Porovnať systém evidencie motorových vozidiel v Slovenskej republike so zahraničnými systémami,
- Kvantifikovať náklady spojené so správou evidencie vozidiel vo vybraných krajinách,
- Porovnať náklady na správu evidencie vozidiel v Slovenskej republike s vybranými krajinami.

Diplomová práca je rozdelená na dve časti. V teoretickej časti sa zaoberáme najmä históriou evidencie vozidiel. Popisujeme obdobia vzniku evidencie vozidiel, ktoré sa v jednotlivých krajinách líšia a potrebu vzniku evidencie vozidiel, ktorá sa spája najmä s rozvojom automobilov. Taktiež tu definujeme vznik a vývoj systému evidencie vozidiel na území Slovenskej republiky až po súčasnosť a charakterizujeme hlavné dôvody potreby

evidencie vozidiel. Táto časť je spracovaná metódou literárnej rešerše odbornej literatúry a internetovými zdrojmi zaoberajúcimi sa skúmanou problematikou.

Aby sme vedeli navrhnúť zmeny v systéme evidencie vozidiel vedúce k zníženiu nákladov na správu evidencie, potrebujeme tento systém porovnať so systémami v iných krajinách. Po rozpade Rakúsko-Uhorska tvorila Slovenská republika spoločný štát s Českou republikou s krátkou prestávkou takmer 70 rokov. V tomto období sa na území týchto krajín formoval spoločný systém evidencie vozidiel, ktorý zanikol až po rozdelení krajín. Z tohto dôvodu sme si ako jednu z krajín na porovnanie systémov evidencie vozidiel vybrali Českú republiku. Druhou krajinou, s ktorou porovnávame systém evidencie je Veľká Británia. Táto krajina má jeden z najrozvinutejších systémov evidencie vo svete. Celý systém evidencie spravuje jedna agentúra, ktorá vykonáva všetky zmeny v evidencii. Vo Veľkej Británii sú takmer všetky úkony v evidencii vozidiel vykonané prostredníctvom elektronických služieb.

V praktickej časti tak prostredníctvom prípadovej štúdie porovnáme systémy evidencie vozidiel v Českej republike, Veľkej Británii a na Slovensku. Zameriame sa najmä na orgány vykonávajúce evidenciu, registračné značky, elektronické služby evidencie vozidiel a dodávateľov registračných značiek. Ďalej v tejto časti kvantifikujeme náklady na evidenciu vozidiel v jednotlivých krajinách a porovnáme ich medzi sebou. Na základe tohto porovnania navrhujeme zmeny, ktoré by znížili náklady na správu evidencie vozidiel a kvantifikujeme úspory spojené so zavedením týchto zmien. Údaje o počte evidovaných vozidiel, počte zamestnancov, priemerných mzdách a výške nákladov čerpáme z verejne dostupných zdrojov, akými sú štatistické úrady v jednotlivých krajinách, výročné správy orgánov vykonávajúcich evidenciu alebo centrálny register zmlúv.

4 Porovnanie systémov evidencie vozidiel vo Veľkej Británii, v Českej republike a v Slovenskej republike – prípadová štúdia

4.1 Systém evidencie vozidiel vo Veľkej Británii

Systém evidencie vozidiel vo Veľkej Británii funguje už od roku 1904, kedy vstúpil do platnosti Zákon o motorových vozidlách. Zákon vyžadoval registráciu všetkých motorových vozidiel v Spojenom kráľovstve. Každé vozidlo muselo byť označené registračnou značkou. Zákon bol prijatý s cieľom ľahšej identifikácie vozidiel v prípade nehody, porušenia zákona alebo inej udalosti. Evidenciu vozidiel v tomto období spravovali okresné a mestské rady. V roku 1974 prevzalo správu evidencie vozidiel v Spojenom kráľovstve Ministerstvo dopravy a vytvorilo špeciálne úrady pre registráciu vozidiel (Vehicle Registration Offices). V tomto roku vznikla aj agentúra Driver and Vehicle Licensing Agency (DVLA) (CVPG, 2003).

V súčasnosti celý systém registrácie a evidencie vozidiel spravuje DVLA so sídlom vo waleskom meste Swansea. V Spojenom kráľovstve existujú dva systémy, z ktorých jeden sa uplatňuje vo Veľkej Británii a druhý v Severnom Írsku. Britský systém evidencie vozidiel je zaujímavý tým, že registračné číslo je viazané na vozidlo, nie na držiteľa a značky sú vydávané súkromnými spoločnosťami. Taktiež je tu vysoká miera využívania elektronických služieb, prostredníctvom ktorých je možné vykonať všetky zmeny v evidencii. Agentúra DVLA prideli každému vozidlu pri registrácii číslo, podľa ktorého si majiteľ vozidla vyrobí registračné značky v spoločnosti podľa vlastného výberu. Toto číslo pri následnom predaji v rámci krajiny zostáva na vozidle. DVLA poskytuje zákazníkom všetky služby týkajúce sa registrácie a evidencie vozidiel prostredníctvom internetu. Rovnako je možné pri platení dane z vozidla využívať služby pošty (Newall, 2008).

4.1.1 Driver and Vehicle Licensing Agency (DVLA)

Driver and vehicle licensing agency (DVLA) je agentúra pre vodičské oprávnenia a licencie vozidiel v Spojenom kráľovstve. Agentúra funguje už od roku 1974 ako jediný orgán vydávajúci vodičské preukazy a realizujúci registráciu vozidiel vo Veľkej Británii. V

Spojenom kráľovstve taktiež realizuje registráciu a udeľuje licencie na vozidlá spolu s výberom a vymáhaním spotrebnej dane za vozidlo (Vehicle excise duty – VED). Agentúra spadá pod Ministerstvo dopravy (Department of Transport) a je jedným z najväčších zamestnávateľov v južnom Walese s viac ako 5 000 zamestnancami. Agentúra postupom času prešla radikálnou zmenou, kedy sa z organizácie s vysokou byrokraciou stala moderná a efektívna agentúra využívajúca mnohé digitálne služby. DVLA spravuje viac ako 48 miliónov záznamov vodičov a viac ako 40 miliónov záznamov o vozidlách. Hlavnými činnosťami tejto agentúry sú:

- zaznamenávanie doložiek vodiča, diskvalifikácií a zdravotného stavu,
- vydávanie vodičských preukazov,
- vydávanie osvedčení o registrácii vozidiel držiteľom vozidiel,
- vynucovacie opatrenia proti daňovým únikom z motorových vozidiel,
- registrácia a vydávanie tachografových kariet,
- predaj personalizovaných registračných čísel,
- pomoc policajným a spravodajským orgánom pri riešení trestných činov (DVLA, 2020).

4.1.2 Elektronické služby evidencie vozidiel

Agentúre DVLA sa medzi rokmi 2014 až 2017 podarilo implementovať niekoľko rozhodnutí, ktoré prispeli ku skvalitneniu poskytovaných služieb. Tieto rozhodnutia prispeli nie len zákazníkom, ale aj samotnej agentúre. Agentúra zrušila potrebu papierového vodičského preukazu, zrušil sa daňový disk, zaviedla sa možnosť platby inkasom pre spotrebnú daň z vozidiel a automaticky sa vypláca vrátenie daní. Daňový disk bol certifikát v tvare kruhu, ktorý majitelia vozidiel museli umiestniť na predné sklo ako dôkaz zaplatenia dane z vozidla. Ďalej sa znížili poplatky za vodičské preukazy, ktoré pre motoristov znamenali úspory vo výške až 20 miliónov libier ročne. V tomto období sa presunuli pod agentúru aj držiteľia vozidiel zo Severného Írska, ktorí tak získali prístup k online službám a poštovým službám evidencie vozidiel (DVLA, 2016).

Agentúra dosiahla za obdobie rokov 2014 až 2016 čisté úspory nákladov vo výške až 78 miliónov libier, aj keď cieľom bolo len 40 miliónov. Snažili sa rozvíjať zručnosti

zamestnancov s úmyslom adaptovať ich na nové spôsoby práce. Potreba zvýšiť úspory viedla k odstúpeniu zmluvy s IT spoločnosťou. DVLA sa tak v septembri 2015 stala prvou vládnu agentúrou, ktorá odstúpila od zmluvy s IT spoločnosťou a zobrala tak technológie do vlastných rúk. Agentúra prijala množstvo nových zamestnancov s bohatými skúsenosťami, znalosťami a zručnosťami nielen v oblasti IT. Technológie získali späť pod svoju kontrolu a tak sa im otvoril priestor na spustenie nových digitálnych technológií. Tie zvýšili využitie digitálnych služieb až na 92,3%. Medzi najvýznamnejšie patria:

- Vehicle management - umožňuje užívateľom informovať agentúru v prípade kúpy alebo predaja vozidla.
- Personalised registrations - umožňuje užívateľom spravovať tabuľky s personalizovaným registračným číslom online, čím sa proces výrazne zrýchľuje.
- View and share a driving record - umožňuje jednotlivcom a tretím osobám, ako sú napríklad spoločnosti požičiavajúce vozidlá, skontrolovať vodičské oprávnenie. Umožňuje im zistiť, aké vozidlo môže držiteľ oprávnenia viesť, aké má trestné body alebo diskvalifikácie. Táto služba získala v roku 2016 ocenenie Digital Public Service Innovation.
- My licence - umožňuje poisťovateľom motorových vozidiel získať prístup k informáciám o vodičovi. Tento systém funguje na základe zdieľania informácií medzi DVLA a poisťovňami.
- Fitness to drive – zdieľanie informácií medzi DVLA a lekármi, ktorí hodnotia zdravotnú spôsobilosť pacienta viesť vozidlo. Spravidla sa aktualizuje každých 6 mesiacov.
- Access to Drivers' Data - umožňuje niektorým spoločnostiam skontrolovať záznamy vodiča s jeho súhlasom v reálnom čase (DVLA, 2016).

4.1.3 Registračné značky

Spôsobom identifikácie vozidiel vo Veľkej Británii sú registračné čísla vozidiel. Registračné čísla sa vozidlám pridelujú v procese registrácie a zdaňovania vozidiel. Sú vo vlastníctve Ministerstva dopravy. Vo Veľkej Británii sa registračné čísla neviažu na držiteľa. Sú viazané na vozidlo, a zostávajú na vozidle až pokiaľ sa vozidlo nevyradí z evidencie alebo držiteľ vozidla nepožiadá o preloženie na iné vozidlo alebo o dokument o uchovávaní (V778). Dokument o uchovávaní poskytuje právo na zadržanie personalizovaného

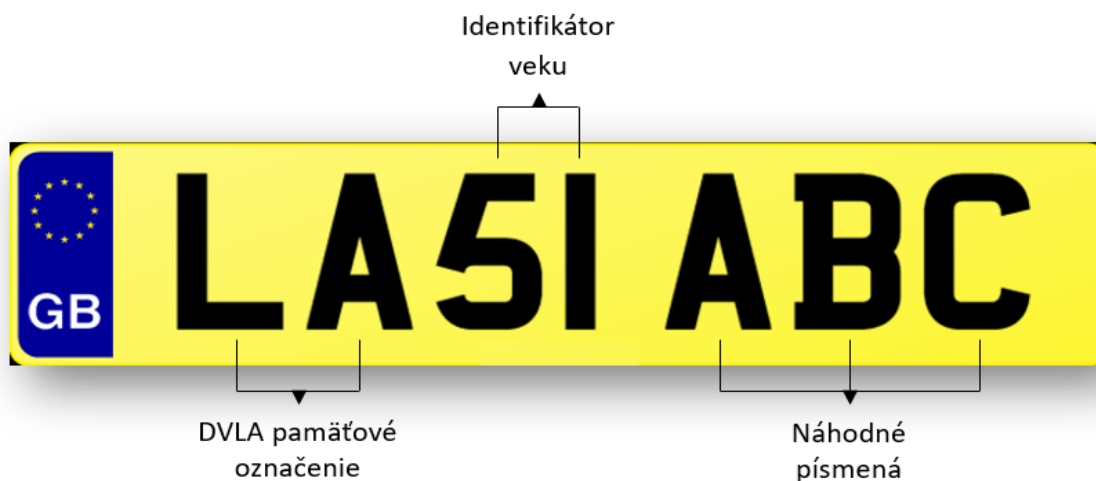
registračného čísla v prípade, že toto číslo sa už nepoužíva, ale je možné si ho ponechať. Registračné číslo sa vozidlu odoberie v prípade zničenia alebo vyvezenia vozidla z krajiny natrvalo. Pri predaji vozidla s personalizovaným registračným číslom zostáva toto číslo na vozidle. Ak si ho chce majiteľ ponechať, musí požiadať o ponechanie čísla, ktoré následne uvedie na iné vozidlo. Druhou možnosťou je požiadať o vyššie spomínaný dokument o uchovávaní (V778) (DVLA, 2016).

Registračné číslo pozostáva z:

- dvoch písmen, ktoré označujú región v krajine, v ktorom je vozidlo prvýkrát registrované,
- dvoch čísel, ktoré vyjadrujú, kedy bolo číslo vydané a
- troch náhodných písmen.

Tento formát registračných čísel bol vo Veľkej Británii zavedený v septembri 2001 (Lowe, Pidgeon, 2019).

Obrázok 4-1: Registračná značka vo Veľkej Británii

Zdroj: vlastné spracovanie podľa DVLA

Registračnú značku je možné získať len od registrovaného dodávateľa registračných značiek. Na vyrobenie registračnej značky je potrebné u registrovaného výrobcu predložiť

dokumenty, ktorými sa overí meno, adresa a povolenie používať dané registračné číslo. Legitimovať sa je možné prostredníctvom nasledovných dokumentov:

- vodičský preukaz,
- faktúra za poplatky za verejné služby, miestne dane a poplatky nie staršia ako šesť mesiacov,
- výkaz z banky alebo stavebnej spoločnosti nie starší ako šesť mesiacov,
- národný preukaz totožnosti.

Pomocou vyššie spomenutých je možné preukázať meno aj adresu žiadateľa. Meno je možné preukázať aj prostredníctvom nasledovných:

- pas, ktorý nemusí byť vydaný vo Veľkej Británii,
- debetná alebo kreditná karta banky či stavebnej spoločnosti,
- policajný preukaz,
- preukaz totožnosti ozbrojených síl (DVLA, 2016).

Taktiež je potrebné preukázať povolenie na používanie daného registračného čísla. Toto povolenie môže byť vo forme:

- preukazu V5C alebo V5CNI,
- zelenej karty,
- osvedčenia V750 alebo V750NI,
- dokumentu o uchovávaní (V778),
- pripomienky dane z vozidla alebo dokumentu SORN (V11 alebo V11NI),
- osvedčenia o dočasnej registrácii (V379 alebo V379NI),
- osvedčenie o poznávacej značke (V948) s úradnou pečiatkou vydanou agentúrou DVLA alebo agentúrou Driver and Vehicle Standards Agency (DVSA),
- osvedčenie o elektronickej poznávacej značke (eV948),
- splnomocnenie lízingovej spoločnosti alebo spoločnosti, ktorá prenájíma vozidlá s uvedením referenčného čísla z registračného osvedčenia (DVLA, 2016).

Registračné značky musia mať všetky vozidlá vyrobené po 1. januári 1973 a musia byť vyrobené z reflexného materiálu. Na prednú časť vozidla sa umiestňujú značky s bielym podkladom a na zadnú časť značky so žltým podkladom. Písmená a čísllice sú v oboch prípadoch čierne. V roku 2001 vo Veľkej Británii vydali nariadenie zavádzajúce rovnaký štýl písma pre všetky poznávacie značky vozidiel. Týmto krokom sa snažili uľahčiť čítanie týchto značiek. V prípade motocyklov týmto nariadením vznikla povinnosť umiestniť poznávaciu značku len na zadnú stranu vozidla. Historické vozidlá vyrobené pred 1. januárom 1973 môžu mať tradičné čiernobiele poznávacie značky. Tieto značky majú čierny podklad najčastejšie s bielymi, ale aj striebornými či sivými znakmi. Majiteľ musí takéto vozidlo prihlásiť v agentúre DVLA a vozidlo musí byť zaregistrované v daňovej triede historických vozidiel (DVLA, 2016).

Na poznávacej značke môže byť okrem identifikačných písmen a číslíc zobrazený aj niektorý zo znakov:

- vlajka Únie,
- kríž sv. Juraja,
- biely kríž sv. Ondreja,
- červený drak Walesu.

Národné identifikátory môžu byť vo forme:

- GB, Great Britain - Veľká Británia,
- UK, United Kingdom - Spojené kráľovstvo,
- ENG, England – Anglicko,
- SCO, Scotland - Škótsko,
- CYM, Cymru alebo Wales – Wales.

Vozidlo, ktoré má ako národný identifikátor niektorý z vyššie popísaných (okrem GB), musí mať nálepku GB, aby sa mohlo používať aj v ostatných častiach Európy (Lowe, Pidgeon, 2019).

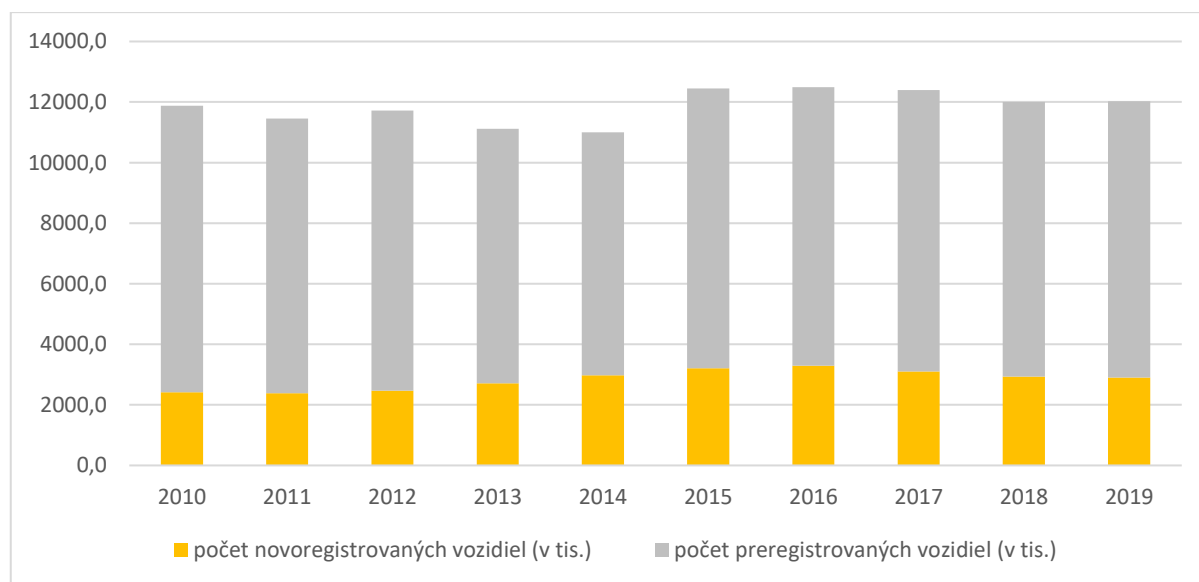
V minulosti mohol registračné značky vo Veľkej Británii vyrábať ktokoľvek. Vyrábali sa v garážach, železiarstvach alebo v predajniach vozidiel. Od roku 2003 sa však vyžaduje, aby registračné značky vozidiel mohli vyrábať iba registrovaní výrobcovia. Tí

musia viesť záznamy o značkách, ktoré predali, komu ich predali a či je daná osoba oprávnená využívať značky. Výrobca musí byť registrovaný v Registri dodávateľov registračných značiek (Register of Number Plate Suppliers). Register bol založený s cieľom obmedzenia kriminality v oblasti odcudzovania vozidiel, čím sa zamedzilo dupľovaniu a falšovaniu registračných značiek (Lowe, Pidgeon, 2019).

4.1.4 Kvantifikácia nákladov na systém evidencie vozidiel vo Veľkej Británii

Počet novoregistrovaných vozidiel vo Veľkej Británii sa od finančnej krízy až do roku 2016 výrazne zvyšoval. Od tohto roku prevláda pokles vozidiel, ktoré sú prvýkrát registrované na území Veľkej Británie. V roku 2019 bol v krajine počet takýchto vozidiel takmer 3 milióny. Výrazne vyššie sú počty vozidiel, ktoré už boli vo Veľkej Británii zaregistrované, ale v danom roku zmenili držiteľa. Niektoré vozidlá zmenili držiteľa aj viackrát počas roka. Počet preregistrovaných vozidiel bol v roku 2019 viac ako 9 miliónov. Zamestnanci v DVLA tak zrealizovali za rok 2019 viac ako 12 miliónov registrácií.

Graf 4-1: Počet novoregistrovaných a preregistrovaných vozidiel vo Veľkej Británii

Zdroj: DVLA, 2020

Vo Veľkej Británii spravuje celú agendu evidencie vozidiel agentúra DVLA, ktorá zamestnáva viac ako 5 tisíc zamestnancov. Tí vykonávajú všetky zmeny v systéme evidencie vozidiel. V roku 2018 bolo v tejto agentúre zamestnaných 5196 ľudí, ktorí zrealizovali spolu niečo viac ako 12 miliónov zmien v registrácii vozidiel. Išlo o registrovanie nových vozidiel, ktoré boli v krajine prvýkrát za evidované a vozidiel, ktoré v priebehu roka zmenili držiteľa. Na jedného zamestnanca tak pripadlo v priemere 2309,5 registrácií nových vozidiel a zmien držby vozidla v rámci krajiny. Jeden pracovník evidencie zaregistroval v priemere 564,34 nových vozidiel prvýkrát registrovaných vo Veľkej Británii.

Tabuľka 4-1: Kvantifikácia nákladov vo Veľkej Británii

2018	
Počet zamestnancov	5196
Priemerná ročná hrubá mzda zamestnanca	27 274 £
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	141 715 704 £
Počet novoregistrovaných vozidiel (nové)	2 932 300
Počet novoregistrovaných vozidiel spolu s počtom zmien držby vozidla v rámci krajiny (nové + zmena držby)	12 000 200
Počet nových prvýkrát vo VB registrovaných vozidiel na 1 zamestnanca (nové)	564,34
Počet nových vozidiel spolu s počtom zmien držby vozidla na 1 zamestnanca (nové + zmena držby)	2309,51
Náklady na registrovanie 1 nového vozidla (nové)	48,33 £
Náklady na registrovanie 1 nového vozidla alebo vozidla, ktoré zmenilo držiteľa (nové + zmena držby)	11,81 £
Priemerná ročná hrubá mzda vo Veľkej Británii	29 559 £
Pomer priemernej ročnej hrubej mzdy pracovníka vykonávajúceho evidenciu a priemernej ročnej hrubej mzdy vo VB	0,92

Zdroj: DVLA, ONS

Agentúra DVLA mala v roku 2018 náklady na mzdy všetkých zamestnancov vo výške 141 715 704 libier. Pri počte 5196 zamestnancov tak priemerná ročná hrubá mzda jedného zamestnanca bola vo výške 27 274 libier. Priemerná mzda vo Veľkej Británii dosiahla v danom roku hodnotu 29 559 libier, čo značí podpriemerné odmeňovanie britských pracovníkov evidencie. Náklady na registrovanie jedného nového vozidla alebo jednej zmeny držby vozidla boli pri množstve 12 000 200 registrácií vo výške 11,81 libier. V prípade registrovania výhradne nových vozidiel by náklady na jedno vozidlo narástli až na 48,33 libier.

Každé evidované vozidlo vo Veľkej Británii musí byť označené registračnou značkou. Držiteľ vozidla je tak povinný po registrácii vozidla a pridelení registračného čísla zadovážiť si tabuľky s registračným číslom. Tie si môže zakúpiť u registrovaných výrobcov registračných značiek. Takýto výrobcovia musia byť registrovaní v Registri dodávateľov registračných značiek a musia viesť záznamy o predaných značkách. Z tohto dôvodu nevznikajú štátu žiadne náklady spojené s výrobou registračných značiek. Občania musia uhradiť sumu za registračné značky u súkromných dodávateľov približne vo výške 20 libier.

4.2 Systém evidencie vozidiel v Českej republike

Pred vznikom samostatnej Českej republiky sa začala realizácia informačného systému štátnej správy, v rámci ktorej sa uskutočnila integrácia správnych evidencií. Integrácia správnych evidencií začala v roku 1991 a skončila o tri roky neskôr. Na jednotlivých lokálnych registroch vozidiel sa v tomto období uskutočňovali revízie a dopĺňovanie informácií a údajov z papierových evidencií, ktoré boli následne prevedené do centrálného registra vozidiel (CRV) (Kleprlík, 2011).

V roku 2012 bol vytvorený nový centrálny register vozidiel v Českej republike. Ide o centralizovaný informačný systém verejnej správy s jednotne upravovaným centrálnym úložiskom. Správcom dát v tomto registri je Ministerstvo dopravy ČR. Prenos dát je zabezpečovaný prostredníctvom internetu. CRV je tvorený z údajov, ktoré ministerstvu

vydávajú jednotlivé obecné úrady s rozšírenou pôsobnosťou a tvorí len elektronickú časť evidencie (Marinov, 2016).

Informácie a údaje z centrálného registra vozidiel môže na základe diaľkového prístupu nepretržite čerpať polícia ČR a Generálna inšpekcia bezpečnostných zborov. V prípade, že došlo k porušeniu zvláštného zákona môžu z tohto registra čerpať aj obecné úrady s rozšírenou pôsobnosťou, správne orgány krajských úradov a obecná polícia. Prevádzkovateľ elektronického mýtného systému a colná správa môžu využívať informácie z CRV len na účely vymáhania nezaplateného mýta a na základe výkonu dozoru nad plnením povinností držiteľa vozidla v systéme elektronického mýtného, a to len v obmedzenom rozsahu (Zákon č. 13/1997). Podľa zákona číslo 168 z roku 1999 môže Ministerstvo dopravy poskytnúť vybrané údaje z CRV Českej kancelárii poisťovateľov v súvislosti so vznikom, prerušením, zmenou a zánikom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla (2018).

V Českej republike sú všetky motorové vozidlá registrované v Registri cestných vozidiel (Registr silničných vozidel). Ide o informačný systém verejnej správy, ktorého správcom je Ministerstvo dopravy Českej republiky (MD ČR). V tomto systéme sú evidované:

- cestné vozidlá, ich vlastníci a držiteľia,
- cestné vozidlá členov diplomatickej misie,
- odcudzené, stratené alebo poškodené a zničené osvedčenia o registrácii vozidiel, technické preukazy a štátne poznávacie značky,
- vytvorené formuláre osvedčení o registrácii vozidiel, technických preukazov vozidiel s identifikačnými znakmi a vyrobené a nevydané poznávacie značky,
- pridelené zvláštne poznávacie značky, ich odcudzenie, strata, poškodenie alebo zničenie,
- technické údaje schválených typov cestných motorových vozidiel a prípojných vozidiel (Zákon č. 56/2001).

Registráciu motorových vozidiel vykonáva oprávnený orgán, ktorým je obecný úrad s rozšírenou pôsobnosťou. V Českej republike je v súčasnosti 206 obecných úradov s rozšírenou pôsobnosťou, na ktorých je možné vykonať registráciu vozidla alebo iné zmeny v Registri cestných vozidiel (MD ČR,). Podobne ako v podmienkach Slovenskej republiky, aj v Českej republike bola povinnosť vykonávať zmeny v evidencii vozidiel len na príslušnom orgáne. To znamená, že zmenu v evidencii bolo možné vykonať len na obecnom úrade s rozšírenou pôsobnosťou, v ktorého územnom obvode mal držiteľ motorového vozidla alebo prípojného vozidla trvalý pobyt, respektíve sídlo. V roku 2017 však bola prijatá novela Zákona o podmienkach prevádzkovania vozidiel na pozemných komunikáciách, ktorá umožňuje vykonávať zmeny v registri vozidiel na akomkoľvek obecnom úrade s rozšírenou pôsobnosťou (Zákon č. 56/2001).

Do registru je možné zapísať len také motorové vozidlo alebo prípojné vozidlo, ktorému bola schválená spôsobilosť na prevádzku na pozemných komunikáciách a má uzatvorené poistenie zodpovednosti. V prípade dovozeného vozidla z iného členského štátu Európskej únie musí byť zaplatená aj daň z pridanej hodnoty (Zákon č. 56/2001).

Register cestných vozidiel je tvorený elektronickou časťou a časťou pre vedenie a uchovávanie písomností potrebných na dokladovanie správnosti vykonaných registračných úkonov a uchovanie dokladov pre rozhodovanie v registri vozidiel. V elektronickej časti sú uvedené všetky informácie a údaje o vlastníkovi, držiteľovi vozidla, technickom preukaze alebo poistení zodpovednosti. Taktiež obsahuje záznamy o prevedených technických prehliadkach, evidenčných kontrolách, o zmenách zapisovaných údajov a meraní emisií. Informácie a údaje z tejto časti sú zdieľané s políciou Českej republiky, čo jej umožňuje rýchlejšie reagovať na udalosti, ako napríklad odcudzenie vozidla alebo získanie informácií pri dopravnej nehode.

Druhá časť sa definuje ako spis vozidla. Sú v nej uchovávané všetky originály alebo kópie písomností, ktoré je vlastník alebo držiteľ vozidla povinný predložiť pri registrácii, vyradení vozidla z evidencie alebo rôznych iných zmenách v registri. Spis je vedený na príslušnom obecnom úrade s rozšírenou pôsobnosťou, kde je založený pracovníkmi registru

do archívu. Pri zmene miesta registrácie vozidla je spis odoslaný na miesto novej registrácie v okamihu potvrdenia registrácie v tomto mieste (Vyhláška č. 243/2001).

4.2.1 Elektronické služby evidencie vozidiel

Elektronické služby evidencie vozidiel nie sú v Českej republike veľmi rozšírené. Pre všetky zmeny v evidencii vozidiel je potrebné osobne navštíviť obecny úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou. Jedinou elektronickou službou v evidencii vozidiel je možnosť online rezervácie termínu na obecnom úrade obce s rozšírenou pôsobnosťou. Výhodou v porovnaní so Slovenskou republikou však je, že všetky zmeny v evidencii je možné uskutočniť na ktoromkoľvek obecnom úrade s rozšírenou pôsobnosťou, nielen podľa príslušnosti.

Elektronické služby evidencie vozidiel umožňujú objednávanie žiadateľov na úkony v registri cestných vozidiel prostredníctvom internetu. Žiadateľ sa tak môže objednať na termín, ktorý mu vyhovuje alebo len zistiť aktuálny stav čakateľov na evidenciu na danom obecnom úrade obce s rozšírenou pôsobnosťou. Systém je priamo prepojený s vyvolávacím zariadením, ktoré žiadateľom vydáva lístky k obsluhu a vyzýva ich k obslužným miestam. Žiadateľ tak získa informácie o množstve čakateľov na úkony v registri vozidiel a môže sa rozhodnúť kedy a v akom čase navštívi registračné miesto. Žiadatelia objednaní na presný termín sú prednostne obslužení (MD ČR, 2016).

4.2.2 Registračné značky

Aktuálna forma registračných značiek je v Českej republike zavedená od roku 2001. Pred týmto rokom mal každý okres, okrem Prahy, svoj kód v tvare dvoch písmen, podobne ako to funguje dodnes v Slovenskej republike. V roku 2001 sa kvôli zmenám v štátnej správe, ale aj nedostatku kombinácií pre jednotlivé okresy nahradilo označovanie okresov za označovanie krajov. V súčasnosti má tak každý kraj svoj kód, ktorý tvorí jedno písmeno. Jednotlivé kódy krajov môžeme vidieť v tabuľke 4-2 (Zelený, 2011).

Tabuľka 4-2: Kódy krajov v Českej republike

Kraj	Kód
Praha	A
Jihomoravský kraj	B
Jihočeský kraj	C
Pardubický kraj	E
Královéhradecký kraj	H
kraj Vysočina	J
Karlovarský kraj	K
Liberecký kraj	L
Olomoucký kraj	M
Plzeňský kraj	P
Středočeský kraj	S
Moravskoslezský kraj	T
Ústecký kraj	U
Zlínský kraj	Z

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Vyhlášky 343/2014.

Registračné značky obsahujú päť až sedem znakov podľa typu vozidla. Používajú sa všetky písmená a čísllice okrem písmen G, O, Q, W a okrem písmen, ktoré by v jednotlivých krajocho mohli spôsobiť v kombinácii s označením kraja nevhodné alebo nežiadúce slovo. Každá registračná značka musí obsahovať aspoň jedno písmeno a aspoň jednu číslicu. Prvým a tretím znakom na registračnej značke sú čísla. Písmeno označujúce kód kraja je vždy druhé v poradí na registračnej značke. Všetky ostatné znaky tvoria rôzne kombinácie písmen a číslic, čo umožňuje vytvoriť až viac ako 20 miliárd kombinácií. V prípade, že sa minie séria značiek s jedným písmenom označujúcim kód kraja, pridáva sa ďalšie písmeno ako tretí znak v poradí na registračnej značke. Napríklad, ak sa využijú všetky kombinácie značiek s jedným písmenom medzi prvými tromi znakmi (9A9-0000), pridáva sa druhé písmeno ako tretí znak v poradí (1AA-0000). V prípade zmeny držiteľa vozidla, ktorý má trvalé bydlisko alebo sídlo v inom kraji ako pôvodný držiteľ, na vozidle zostáva pôvodná registračná značka. Respektíve, ak držiteľ vozidla zmení svoje bydlisko alebo sídlo do iného

kraja, registračná značka na vozidle zostáva z pôvodného kraja. Mení sa len vtedy, ak došlo k jej poškodeniu, strate alebo odcudzeniu (Vyhláška č. 343/2014).

Obrázok 4-2: Registračná značka v Českej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MD ČR

Ako v každej krajine, aj v Českej republike po vstupe do Európskej únie v roku 2004 musia registračné značky obsahovať modré pole so žltými hviezdami, pod ktorými je umiestnená skratka krajiny. V tomto prípade ide o skratku CZ. Registračné značky obsahujú čierne znaky na bielom podklade. Na zadnej značke v strede medzi označením série a poradovým číslom značky je umiestnená nálepka technickej kontroly (Vyhláška č. 343/2014).

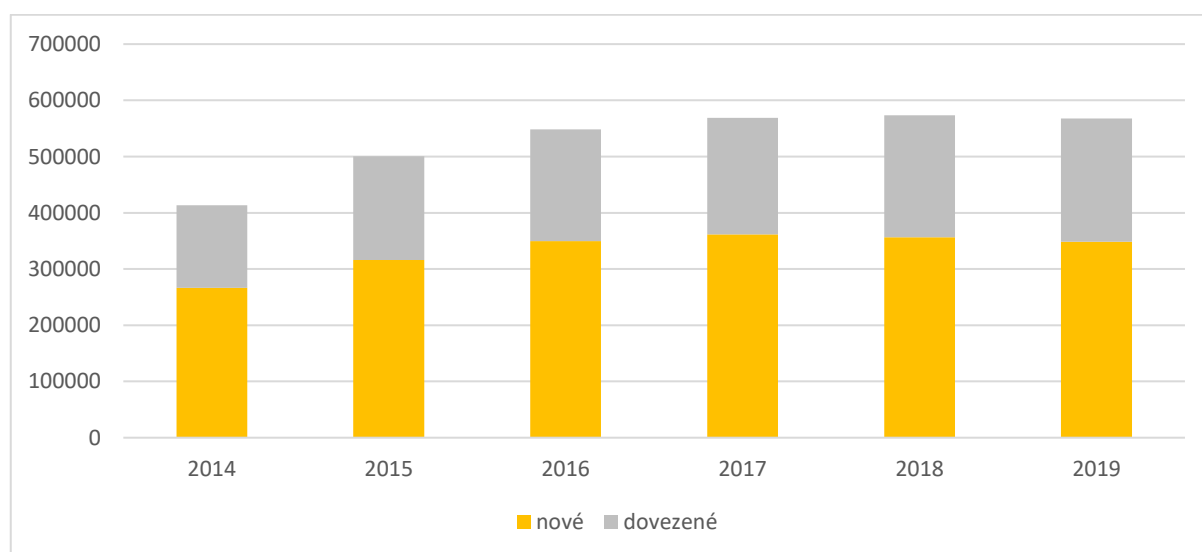
Majiteľom registračných značiek je v Českej republike štát, ktorému ich dodáva súkromná spoločnosť. Registračné značky sú vydávané pracovníkmi evidencie vozidiel pri zaevidovaní vozidla do registra cestných vozidiel. Jediným dodávateľom je spoločnosť, s ktorou Ministerstvo dopravy uzavrie zmluvu. Ministerstvo potom u dodávateľa objednáva značky štvrt'ročne, podľa požiadaviek jednotlivých obcí s rozšírenou pôsobnosťou (MD ČR, 2017).

Obce s rozšírenou pôsobnosťou štvrťročne ohlasujú svoje požiadavky na počet registračných značiek jednotlivých typov podľa svojho aktuálneho stavu zásob. Ak majú dostatočné zásoby, nemusia objednať žiadne značky. Požiadavky sa zoradia podľa abecedného poradia obcí v kraji. Následne sa objedná výroba tabuliek, ktoré sa potom distribuuju obciam. Obec si môže vyžiadať registračné značky od inej obce v rámci kraja iba v prípade, že svoje značky minula predčasne (Zelený, 2011).

4.2.3 Kvantifikácia nákladov na evidenciu

V Českej republike musia byť všetky vozidlá evidované v registri cestných vozidiel. Tento register spravuje Ministerstvo dopravy ČR. Údaje do registra poskytujú všetky obecné úrady obcí s rozšírenou pôsobnosťou, ktorých je v Česku spolu 206. Počet novoregistrovaných vozidiel v Českej republike stúpá až po rok 2017, odkedy mierne klesá. Najväčší medziročný nárast zaznamenali medzi rokmi 2014 a 2015, kedy počet novoregistrovaných vozidiel vzrástol až o 18%. Naopak počet dovezených vozidiel do Českej republiky zo zahraničia sa od roku 2014 každým rokom zvyšuje, z čoho vyplýva, že od roku 2017 sa zvyšuje pomer dovezených vozidiel na celkovom počte vozidiel prvýkrát registrovaných v ČR.

Graf 4-2: Počet nových a dovezených vozidiel v ČR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MD ČR

Centrálny register vozidiel v Českej republike spravuje Ministerstvo dopravy ČR. Údaje do tohto registra sú poskytované obecnými úradmi obcí s rozšírenou pôsobnosťou, na ktorých je možné vykonať všetky zmeny v evidencii. Obecných úradov obcí s rozšírenou pôsobnosťou je v krajine spolu 206 a zamestnancov, ktorí vykonávajú agendu evidencie vozidiel je spolu 578. V roku 2018 vykonali pracovníci evidencie vozidiel 573 185 registrácií nových a jazdených dovezených vozidiel zo zahraničia. Z uvedeného vyplýva, že na jedného pracovníka evidencie vozidiel na obecnom úrade obce s rozšírenou pôsobnosťou pripadlo približne 991 zaregistrovaných nových a dovezených vozidiel za rok 2018. V prípade nových vozidiel zaregistroval v tomto roku jeden pracovník v priemere 616 vozidiel.

Tabuľka 4-3: Kvantifikácia nákladov na evidenciu v Českej republike

2018	
Počet pracovníkov evidencie	578
Priemerná ročná hrubá mzda zamestnanca	391 584 Kč
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	226 335 552 Kč
Počet novoregistrovaných vozidiel (nové)	356 237
Počet novoregistrovaných vozidiel (nové + dovezené)	573 185
Počet nových prvýkrát v ČR registrovaných vozidiel na 1 zamestnanca (nové)	616,33
Počet nových a dovezených vozidiel na 1 zamestnanca (nové + dovezené)	991,67
Náklady na registrovanie 1 nového vozidla (nové)	635,35 Kč
Náklady na registrovanie 1 nového alebo dovezeného vozidla (nové + dovezené)	394,87 Kč
Priemerná ročná hrubá mzda v Českej republike	403 044 Kč
Pomer priemernej ročnej hrubej mzdy pracovníka vykonávajúceho evidenciu a priemernej ročnej hrubej mzdy v ČR	0,97

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MD ČR, ISPV

Pracovníci evidencie vozidiel sa podľa klasifikácie zamestnaní CZ-ISCO zaraďujú do skupiny 44191 - Úradníci všeobecnej správy vnútorných vecí štátu. Podľa tejto klasifikácie bola v roku 2018 priemerná ročná hrubá mzda pracovníkov evidencie vozidiel vo výške 391 584 CZK. Celkové náklady na zamestnancov evidencie vozidiel tak boli vo výške 226 335 552 CZK. Náklady na registrovanie jedného nového alebo dovezeného vozidla predstavovali 394,87 CZK. Ak by pracovníci registrovali len nové vozidlá, priemerné náklady na jedno takéto vozidlo by vzrástli na 635,35 CZK. Zamestnanci úradov obcí s rozšírenou pôsobnosťou na úseku evidencie vozidiel boli v sledovanom období odmenení mzdou, ktorá predstavuje 0,97 násobku priemernej ročnej hrubej mzdy v Českej republike.

V Českej republike sú registračné značky rovnako ako vo Veľkej Británii viazané na vozidlo a nie na držiteľa vozidla. Z tohto dôvodu pri zmene držby vozidla alebo zmene bydliska alebo sídla do iného kraja zostávajú na vozidle pôvodné registračné značky. Štátu tak nevznikajú žiadne náklady spojené s vydaním nových značiek. Naviazanie značiek na vozidlo predstavuje veľký prínos aj pre občanov, ktorí tak nemusia hradiť poplatky za vydanie značiek. Registračná značka sa mení len v prípade poškodenia, odcudzenia alebo straty.

Dodávateľom registračných značiek v Českej republike je spoločnosť Security Paper Mill. Podľa poslednej dostupnej zmluvy medzi touto firmou a Ministerstvom dopravy ČR zo septembra 2019 si ministerstvo objednalo dodávku 469 670 tabuliek s registračnými číslami v sume 25 667 411,17 CZK. Priemerné náklady na jeden kus tabuľky s registračným číslom sú teda vo výške 54,65 CZK.

4.3 Systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike

Policačný zbor (PZ), ako zložka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (MV SR), vykonáva evidenciu vozidiel ako priamy výkon štátnej správy. Ministerstvo súčasne vedie register vozidiel ako jedinú evidenciu vozidiel v SR. Evidencia vozidiel je informačným systémom zavedeným za účelom získať informácie o vlastníkoch vozidiel, ich držiteľoch,

osobách zastupujúcich vlastníkov alebo držiteľov vozidiel a osobách, ktoré majú oprávnenie konať za vlastníka alebo za držiteľa vozidla. Systém evidencie vozidiel poskytuje taktiež informácie o technických údajoch vozidiel, tabuľkách s evidenčným číslom a vydaných dokladoch. (Zákon č. 8/2009).

4.3.1 Elektronické služby evidencie vozidiel

V súčasnosti je v Slovenskej republike množstvo služieb v oblasti evidencie vozidiel, ktoré sú poskytované elektronicky. Tieto služby sú zavádzané s cieľom zvýšenia kvality, šetrenia času, ale aj zvýšenia efektívnosti pri ich poskytovaní. Elektronické služby v oblasti evidencie vozidiel sú zamerané na štyri hlavné oblasti:

- poskytovanie informácií o vozidle,
- vykonanie zmien v evidencii,
- dohodnutie termínu na dopravnom inšpektoráte,
- zapísanie elektronického splnomocnenia k evidenčnému úkonu.

Väčšina týchto služieb si však vyžaduje eID kartu, teda elektronický občiansky preukaz, ktorý musí byť aktivovaný na elektronickú komunikáciu. Na používanie elektronického občianskeho preukazu je potrebné vlastniť čítačku čipových kariet, do ktorej sa eID karta vkladá (ÚPVS, 2019).

Poskytovanie informácií o vozidle

Prvou oblasťou poskytovania elektronických služieb je poskytovanie informácií o vozidle. Pre využívanie týchto služieb je potrebné, aby používateľ vlastnil elektronický občiansky preukaz a zároveň bol vlastníkom vozidla. V prípade, že táto osoba zastupuje vlastníka alebo držiteľa vozidla musí mať elektronické splnomocnenie. V tejto oblasti je poskytovaných sedem elektronických služieb.

Poskytovanie informácií o stave podanej žiadosti s vozidlom

Používateľ môže prostredníctvom tejto služby elektronicky získať informácie, ktoré sa týkajú podaných žiadostí alebo stavu dokladov a tabuliek s evidenčným číslom vozidla.

Potrebuje na to eID kartu, čítačku čipových kariet a osvedčenie o evidencii časť I, ktoré je vo forme čipovej karty.

Poskytovanie informácií o exekútorských blokáciách vozidla

Táto služba slúži na získavanie informácií o exekútorských blokáciách, ktoré sú aktuálne vedené na vozidlo evidované v evidencii vozidiel. Ak sa proti vlastníkovi vozidla vedie exekučné konanie, súdny exekútor to vyznačí v evidencii vozidiel. V tejto situácii orgán PZ nemôže vykonať zmenu údajov o vlastníkovi vozidla, nemôže odhlásiť vozidlo do cudziny ani vykonať zápis o zmene držby vozidla. Pre využívanie tejto služby je potrebné vlastniť elektronický občiansky preukaz a čipovú kartu osvedčenia o evidencii.

Poskytovanie informácií o súdnych, daňových a colných blokáciách vozidla

Rovnako ako predchádzajúca služba, aj táto služba poskytuje informácie o blokáciách vozidla, pri ktorých nie je možné vykonať zmenu držby vozidla, zmenu údajov o vlastníkovi vozidla ani odhlásiť vozidlo do cudziny. O súdnych, colných a daňových blokáciách na vozidle informuje oprávnený orgán. Aj v tomto prípade je na používanie služby potrebný elektronický občiansky preukaz a čipová karta osvedčenia o evidencii.

Poskytnutie informácií o tabuľkách s evidenčným číslom a dokladoch od vozidla

Prostredníctvom tejto služby je možné získať informácie o tabuľkách s evidenčným číslom vozidla a dokladoch od vozidla, ktoré sú požadované k vydaniu alebo už vydané boli. Pre získanie informácií je nutné podať žiadosť na portáli MV SR a to prostredníctvom občianskeho preukazu s čipom a osvedčenia o evidencii časť I.

Poskytnutie informácií o držiteľovi vozidla

Používateľ získa prostredníctvom tejto služby prehľad o časovom priebehu držby vozidla. Používateľom musí byť vlastník, držiteľ vozidla alebo osoba zastupujúca držiteľa alebo vlastníka pomocou elektronického splnomocnenia. Získanie informácií si vyžaduje eID kartu a čipovú kartu osvedčenia o evidencii.

Poskytovanie informácií o kontrole originality vozidla

Služba poskytuje informácie o kontrolách originality vykonaných na vozidle a evidovaných v systéme evidencie vozidiel. Používateľ môže túto službu využiť pomocou elektronického občianskeho preukazu alebo elektronického osvedčenia o evidencii (ÚPVS, 2019).

Vykonanie zmien v evidencii

Vykonávanie zmien v evidencii vozidiel je druhou oblasťou, v ktorej sa poskytujú služby aj elektronicky. Podmienkou využívania všetkých služieb v tejto oblasti je držať aktivovanú eID kartu. Služby môžu využívať len držiteľia, respektíve vlastníci vozidiel alebo ich zástupcovia prostredníctvom elektronického splnomocnenia. Dokončenie niektorých služieb je podmienené kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP), ktorým sa podpisujú žiadosti na prevod držby vozidla na inú osobu, zmenu vlastníckeho práva k vozidlu alebo odhlásenie vozidla do cudziny. Výhodou elektronických služieb evidencie motorových vozidiel, pri ktorých sa vyžaduje kvalifikovaný elektronický podpis je znížená sadzba za správny poplatok o 50%, najviac však o 70 €.

Služby v tejto oblasti sa zaraďujú medzi najdôležitejšie, pretože by mali výrazne šetriť čas pôvodným, ale aj novým držiteľom vozidiel, ktorí tak nemusia navštíviť príslušný dopravný inšpektorát. Samozrejme na podávanie žiadostí elektronicky je potrebné vlastniť elektronický občiansky preukaz (ÚPVS, 2019).

Prevod držby vozidla na inú osobu

O prevod držby vozidla prostredníctvom elektronickej služby môže požiadať vlastník vozidla. Vlastník podá žiadosť o prevod držby vozidla na inú osobu a podpíše ju kvalifikovaným elektronickým podpisom. Zmenu v evidencii vykoná orgán PZ a vykonanie tejto zmeny oznámi žiadateľovi prostredníctvom správy do dátovej schránky žiadateľa. Ak je vlastníkom vozidla právnická osoba, žiadosť môže podať zastupujúca osoba, ktorou môže byť konateľ. Elektronicky požiadať o prevod držby vozidla môže aj osoba, ktorá zastupuje vlastníka formou elektronického splnomocnenia.

Vlastník vozidla alebo osoba zastupujúca vlastníka je pri prevode držby vozidla povinná najskôr vyplniť údaje nového držiteľa vozidla do elektronického formulára. Vlastník potom tento formulár podpíše kvalifikovaným elektronickým podpisom a žiadosť odošle. Pri odhlasovaní vozidla sa správny poplatok neplatí, platí ho až nový držiteľ pri zapisovaní vozidla do evidencie. Orgán PZ na základe žiadosti vykoná zmenu v evidencii, po ktorej nie je potrebné predložiť žiadne doklady ani potvrdenia a nevykoná sa ani obhliadka vozidla. Orgán PZ nezapisuje žiadne záznamy o prevode držby vozidla na inú osobu do osvedčenia o evidencii časť II a tabuľky s evidenčným číslom zostávajú pripevnené na vozidle.

Zápis nového držiteľa vozidla

Zápis nového držiteľa vozidla do evidencie je možné vykonať prostredníctvom elektronickej služby len v prípade, ak vozidlu bolo vydané osvedčenie o evidencii časť I vo forme čipovej karty alebo toto osvedčenie bude vozidlu vydané v dôsledku vykonania evidenčného úkonu. Elektronickú žiadosť o zápis vozidla môže podať nový držiteľ, na ktorého pôvodný držiteľ previedol držbu. Za právnickú osobu podáva žiadosť zastupujúca osoba, ktorá je jej štatutárnym orgánom. Nového držiteľa môže zastupovať aj osoba, ktorá za neho koná na základe elektronického splnomocnenia.

Prvým krokom potrebným na zapísanie nového držiteľa do evidencie je vyplnenie elektronického formulára s identifikáciou vozidla. Vyplňa ho nový držiteľ alebo jeho zastupujúca osoba. Po vyplnení formulára určí údaje o mieste a spôsobe doručenia čipovej karty osvedčenia o evidencii, druhu tabuliek s evidenčným číslom a ich rozmeroch. Pred zapísaním musí mať uzatvorené povinné zmluvné poistenie, ktorého potvrdenie priloží vo formáte PDF ako prílohu. Po odoslaní elektronickej žiadosti je potrebné uhradiť správne poplatky za vydanie osvedčenia o evidencii časť II, čipovej karty osvedčenia o evidencii a nových tabuliek s evidenčným číslom vozidla. Orgán PZ doručí prostredníctvom kuriérskej služby všetky doklady od vozidla spolu s tabuľkami s evidenčným číslom. V prípade, že nový držiteľ nevyzdvihne zásielku dvakrát, bude musieť navštíviť príslušný dopravný inšpektorát. Obhliadka vozidla nie je potrebná (ÚPVS, 2019).

Výška správnych poplatkov je určená v sadzobníku správnych poplatkov. Pri využívaní elektronických služieb sú správne poplatky znížené o polovicu, najviac však o 50 €. Správny poplatok za zápis vozidla do evidencie je určený vzorcom: sadzba poplatku podľa výkonu motora x koeficient zostatkovej hodnoty vozidla podľa veku vozidla odo dňa prvej evidencie. Sadzby a poplatkov a hodnoty koeficientu sú uvedené v tabuľke č. 1 a č. 2. Výška správneho poplatku za vydanie jednej tabuľky s evidenčným číslom je 8,25 €. Správny poplatok za tabuľky s voliteľným evidenčným číslom je vo výške 261 € za dva kusy. Poplatok za jednu takúto tabuľku je 95,50 €. Vydanie čipovej karty osvedčenia o evidencii časť I a osvedčenia o evidencii časť II je bez poplatkov. Poplatok sa vyberá len pri žiadosti o urýchlené vydanie čipovej karty osvedčenia o evidencii do 2 dní a to vo výške 15€ (Zákon č. 145/1995).

Prvé prihlásenie vozidla do evidencie

Elektronicky prihlásiť do evidencie vozidlo, ktoré nebolo dosiaľ evidované môže výrobca vozidla alebo jeho zástupca, ale taktiež aj vlastník. Na podanie žiadosti o prvé prihlásenie vozidla do evidencie je potrebné vyplniť elektronický formulár. Do tohto formulára sa uvádzajú údaje o novom vlastníkovi respektíve držiteľovi vozidla. Ďalej je potrebné do formulára uviesť miesto a spôsob doručenia čipovej karty osvedčenia o evidencii a údaje o druhu evidenčnej tabuľky a jej rozmere. Ak formulár vyplní výrobca alebo zástupca výrobcu, musí uviesť údaje o osobe, ktorá prevezme tabuľky s evidenčným číslom vozidla a papierové osvedčenie o evidencii. Pred samotným podaním žiadosti musí byť na vozidlo uzavreté povinné zmluvné poistenie. Potvrdenie o tom pošle používateľ vo formáte PDF ako prílohu. Pred odoslaním žiadosti je potrebné tento formulár podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom. Po odoslaní žiadosti prídu používateľovi do dátovej schránky pokyny na úhradu správnych poplatkov. Tie sa uhrádzajú za zápis vozidla do evidencie, vydanie dokladov od vozidla a tabuliek s evidenčným číslom. Orgán PZ doručí tabuľky s evidenčným číslom a doklady od vozidla prostredníctvom kuriérskej služby na adresu, ktorú používateľ uviedol v elektronickom formulári (ÚPVS, 2019).

Správne poplatky sú uvedené v sadzobníku správnych poplatkov a pri elektronickom podávaní žiadostí je ich výška znížená o 50 %, najviac o 70 €. Poplatok za zápis vozidla do evidencie je vyjadrený vzorcom: sadzba poplatku podľa výkonu motora x koeficient zostatkovej hodnoty vozidla podľa veku vozidla odo dňa prvej evidencie. Poplatky za vydanie tabuliek s evidenčným číslom sú vo výške 8,25 € za jednu tabuľku, respektíve 261 € za dve tabuľky s voliteľným evidenčným číslom. Pre motorové vozidlá, ktoré majú povinnosť len jednej pripevnej tabuľky je výška správneho poplatku za jednu tabuľku s voliteľným evidenčným číslom 95,5 €. Čipová karta osvedčenia o evidencii je doručená poštou na uvedenú adresu bezplatne. Poplatok za túto kartu je len v prípade podania žiadosti o jej zrýchlené vydanie do dvoch pracovných dní a to vo výške 15 € (Zákon č. 145/1995).

Zmena údajov po prisťahovaní držiteľa z iného okresu

V situácii, kedy sa vlastník alebo držiteľ vozidla presťahuje alebo zmení sídlo do iného okresu musí do 15 dní oznámiť zmenu trvalého pobytu. Túto zmenu oznamuje na príslušnom dopravnom inšpektoráte podľa miesta nového bydliska alebo sídla. Elektronická služba je prístupná len v prípade, že vozidlu bola udelená čipová karta osvedčenia o evidencii alebo bude vydaná na základe vykonaného evidenčného úkonu.

Postup je rovnaký ako v predchádzajúcich prípadoch. Vlastník alebo držiteľ vozidla vyplní elektronický formulár, podpíše ho kvalifikovaným elektronickým podpisom a odošle. Orgán PZ mu doručí osvedčenie o evidencii časť II a nové tabuľky s evidenčným číslom prostredníctvom kuriérskej služby na adresu určenú v elektronickom formulári. Čipová karta osvedčenia o evidencii je na túto adresu zaslaná poštou. Vlastník alebo držiteľ vozidla musí uhradiť správne poplatky za vydanie tabuliek s evidenčným číslom a vydanie nových dokladov k vozidlu. Správne poplatky pri využití elektronickej služby sú znížené o polovicu. Pri zmene údajov po prisťahovaní držiteľa z iného okresu sa neuhrádzajú poplatky za zápis vozidla do evidencie (ÚPVS, 2019).

Nahlásenie straty alebo odcudzenia tabuliek s evidenčným číslom

Elektronická služba umožňuje vlastníkovi alebo držiteľovi vozidla nahlásiť stratu alebo odcudzenie tabuliek s evidenčným číslom. Vlastník alebo držiteľ vyplní elektronický

formulár, podpíše ho kvalifikovaným elektronickým podpisom a odošle. Po nahlásení straty alebo odcudzenia môže požiadať o vydanie duplikátu tabuľky.

Vyradenie vozidla z evidencie

Vyradiť prostredníctvom elektronickej služby z evidencie je možné len to vozidlo, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie o spracovaní starých vozidiel. Po vyplnení a odoslaní elektronického formulára musí vlastník vozidla uhradiť správny poplatok vo výške 2,50 € a odovzdať osvedčenie o evidencii časť I aj II a tabuľky s evidenčným číslom.

Zrušenie prevodu držby vozidla na inú osobu

Zrušiť prevod držby vozidla na inú osobu môže vlastník alebo držiteľ vozidla len v prípade nepožiadania osoby, na ktorú sa mala držba previesť o zápis do dokladov. Po prijatí žiadosti orgán PZ zruší prevod držby vozidla na inú osobu. Držiteľ vozidla si ponechá pôvodné osvedčenia o evidencii a tabuľky s evidenčným číslom. V takejto situácii sa neuhrádza žiadny poplatok.

Vykonanie zmeny v dokladoch vozidla

Zmeny, o ktoré môže vlastník alebo držiteľ vozidla požiadať sú:

- zmena hlavnej farby vozidla,
- zmena doplnkovej farby,
- zmena zvláštnej výbavy.

Zmenu hlavnej farby vozidla vykoná orgán PZ len ak vozidlo prešlo kontrolou originality nie staršou ako 15 dní s výsledkom spôsobilé (Zákon č. 106/2018). Stanica technickej služby odošle túto informáciu orgánu PZ elektronicky. Ak držiteľ požiada o zmenu hlavnej farby vozidla orgán PZ mu vydá nové osvedčenie o evidencii časť I aj II. Keď požiada len o zmenu doplnkovej farby, bude mu vydané len osvedčenie o evidencii časť II a čipová karta zostáva pôvodná. Žiadateľ musí zaplatiť správne poplatky za vydanie dokladov (ÚPVS, 2019).

Odhlásenie vozidla do cudziny

Vozidlo je možné odhlásiť do cudziny len v prípade, že prešlo kontrolou originality nie staršou ako 15 dní s výsledkom spôsobilé alebo dočasne spôsobilé. Stanica technickej kontroly elektronicky odošle túto informáciu orgánu PZ. Žiadateľ vyplní elektronický formulár, podpíše ho kvalifikovaným elektronickým podpisom a odošle. Žiadateľ následne musí uhradiť správny poplatok za vydanie vývozných tabuliek, ak sú potrebné.

Ostatné elektronické služby v oblasti vykonania zmien v evidencii

- objednanie tabuľky s evidenčným číslom na nosič bicyklov,
- prevod držby vozidla na inú osobu autobazárom,
- zmena vlastníctva vozidla po ukončení leasingu,
- priamy prevod držby alebo vlastníctva vozidla,
- podanie potvrdenia o zaplatení DPH v tuzemsku pri dovoze vozidla,
- oznámenie ukončenia vlastníctva vozidla,
- zápis vlastníka vozidla po oznámení ukončenia predchádzajúceho vlastníctva,
- zrušenie oznámenia ukončenia vlastníctva vozidla (ÚPVS, 2019).

Dohodnutie termínu na dopravnom inšpektoráte

Dohodnutie termínu na dopravnom inšpektoráte je ďalšou oblasťou poskytovania elektronických služieb evidencie vozidiel. Táto služba bola spustená ako jedna z prvých elektronických služieb evidencie vozidiel. Oblasť obsahuje služby ako objednanie termínu na dopravnom inšpektoráte, zaradenie sa do rady čakateľov alebo sa používateľ môže informovať o aktuálnom stave poradia na dopravnom inšpektoráte. Využívať tieto služby je možné prostredníctvom občianskeho preukazu s čipom, ale aj občianskeho preukazu bez čipu alebo cestovného pasu.

Dohodnutie termínu na dopravnom inšpektoráte

V prípade potreby vykonania evidenčného úkonu na príslušnom dopravnom inšpektoráte je možné využiť túto elektronickú službu. Žiadateľ najskôr vyplní identifikačné

údaje na vytvorenie rezervácie. V prípade, že je držiteľom občianskeho preukazu s čipom tento krok vynechá a prihlási sa do portálu MV SR. Potom vyplní údaje, ako napríklad evidenčný úkon alebo počet vozidiel a vyberie si jeden z voľných termínov.

Zaradenie sa do radu čakateľov

V situácii, kedy žiadateľ potrebuje vykonať evidenčný úkon v daný deň má možnosť rezervovať si miesto v rade čakateľov prostredníctvom tejto služby na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Ak je žiadateľ vlastníkom eID karty musí sa prihlásiť na portáli MV SR. Žiadateľ bez občianskeho preukazu s čipom najskôr vyplní údaje o vytvorení rezervácie. Ďalší postup je rovnaký pre obidvoch. Vyberie si príslušné pracovisko, evidenčný úkon, počet vozidiel a voľné miesto v rade čakateľov. Systém mu pridelí PIN kód, ktorý zadá do kiosku na dopravnom inšpektoráte.

Informovanie o aktuálnom stave poradia na dopravnom inšpektoráte

Prostredníctvom tejto služby sa môže občan informovať o aktuálnom stave poradia na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Na portáli MV SR vyberie príslušný dopravný inšpektorát a konkrétny evidenčný úkon. Systém mu odošle informácie o aktuálnom počte vybavovaných žiadostí (ÚPVS, 2019).

Udelenie splnomocnenia

Poslednou oblasťou poskytovania elektronických služieb evidencie vozidiel sú služby spojené so zapísaním alebo zrušením elektronického splnomocnenia potrebného k evidenčným úkonom s vozidlom. Tieto služby sa využívajú v situáciách kedy sú osoby zainteresované do evidenčného úkonu zastupované inými osobami.

Zapísanie splnomocnenia k evidenčnému úkonu

Osoba, ktorá zastupuje vlastníka alebo držiteľa vozidla môže za neho konať len v prípade, ak ju vlastník alebo držiteľ vozidla splnomocnil na daný úkon. Pri využívaní

elektronických služieb musí byť splnomocnenie podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom. Splnomocniteľ môže udeliť splnomocnenie splnomocnencovi len ak je v čase plnenia tohto splnomocnenia vlastníkom alebo držiteľom vozidla.

Zrušenie splnomocnenia k evidenčnému úkonu s vozidlom

Splnomocnenie je možné kedykoľvek odvolať. Môže tak vykonať len splnomocniteľ a splnomocnenie tým zaniká. Žiadateľ musí pri vyplňovaní formulára uviesť dôvod zrušenia splnomocnenia.

Súhlas kupujúceho s prevodom držby vozidla na svoju osobu

Súhlas s prevodom držby vozidla na svoju osobu môže dať prostredníctvom elektronickej služby len kupujúci. Kupujúcim je osoba, na ktorú sa prevádza držba vozidla. Kupujúci vyplní elektronický formulár s údajmi pôvodného držiteľa vozidla a podpíše ho kvalifikovaným elektronickým podpisom (ÚPVS, 2019).

Ministerstvo vnútra s cieľom zjednodušiť vybavovanie elektronických žiadostí evidencie vozidiel zriadilo pracovisko v Slovenskej Ľupči. Každá elektronická žiadosť je tak v súčasnosti zasielaná na toto pracovisko, kde je spracovaná. Pracovníci tu vytlačia papierové osvedčenie o evidencii časť II, objednávajú osvedčenie o evidencii časť I a pridelia tabuľky s evidenčným číslom. Všetko je následne zaslané žiadateľovi prostredníctvom kuriérskej služby. Občania tak pri kúpe nového, dovezeného vozidla a ani pri zmene držby vozidla nemusia navštíviť príslušný dopravný inšpektorát.

Všetky elektronické žiadosti na tomto pracovisku vybavuje 5 pracovníkov. Keďže pracovisko v Slovenskej Ľupči bolo zriadené len v decembri 2019, nevieme určiť, aké množstvo úkonov v evidencii vozidiel tu pracovníci vybavili. Predpokladáme však, že týmto zlepšením elektronických služieb sa zvýši aj počet úkonov vybavených elektronicke, pretože za rok 2017 bolo podaných len menej ako 6 tisíc elektronických žiadostí.

4.3.2 Tabuľky s evidenčným číslom

V podmienkach Slovenskej republiky musí mať každé vozidlo, ktoré podlieha evidencii pridelené evidenčné číslo. Evidenčné číslo prideliť a zároveň vydáva tabuľky s evidenčným číslom príslušný orgán Policajného zboru podľa miesta pobytu alebo sídla držiteľa vozidla v procese prihlasovania vozidla do evidencie. Držiteľ vozidla je ihneď po pridelení tabuliek povinný pripevniť ich na vozidlo, pretože vozidlo sa nesmie bez pripevnených tabuliek používať. V prípade pridelenia nového evidenčného čísla alebo poškodenia tabuliek je držiteľ povinný odovzdať tabuľky orgánu PZ, ktorým je príslušný dopravný inšpektorát.

Evidenčné číslo vozidla je tvorené z číslíc a písmen. Začiatkové dve písmená označujú kód okresu, v ktorom je vozidlo evidované. Za nimi nasleduje štátny znak Slovenskej republiky. Za štátnym znakom sú rôzne kombinácie trojice číslíc a dvojice písmen. Vzor tabuľky s evidenčným číslom môžeme vidieť na obrázku 4-3. Držiteľ alebo vlastník vozidla môže požiadať o pridelenie voliteľného evidenčného čísla. Voliteľné evidenčné číslo môže byť tvorené tromi spôsobmi, a to kombináciami písmen a číslíc za štátnym znakom v podobe:

- písmen na prvom až piatom mieste (napr. BL-XXXXX),
- písmen na prvom až štvrtom mieste a na piatom mieste číslice (napr. BL-XXXX0),
- písmen na prvom až štvrtom mieste, za ktorými nasledujú dve číslice (napr. BL-XXX00).

Obrázok 4-3: Tabuľka s evidenčným číslom v Slovenskej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

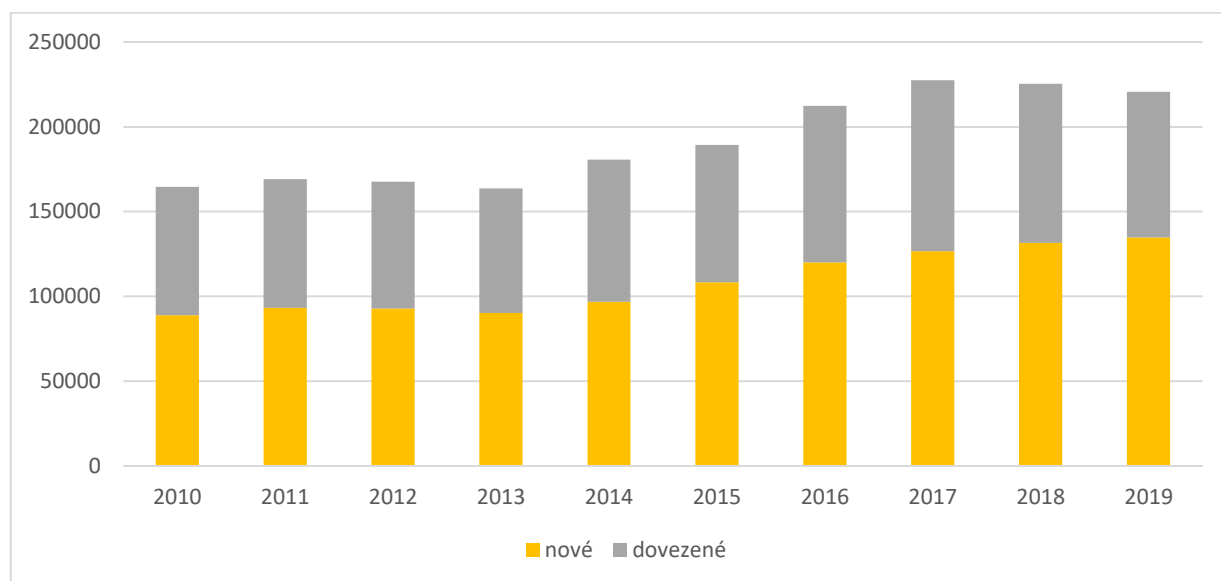
Tabuľky s evidenčným číslom vozidla vydá pracovník dopravného inšpektorátu po zaplatení správnych poplatkov. Podľa Zákona o správnych poplatkoch je výška poplatku za jednu tabuľku s evidenčným číslom vozidla 16,50 €. Ak držiteľ alebo vlastník vozidla požiadava o pridelenie vlastného evidenčného čísla, výška poplatku za jednu tabuľku je 165,50 € (2020).

Rovnako ako v Českej republike, aj v Slovenskej republike dodáva tabuľky s evidenčným číslom súkromný dodávateľ. Dodávateľom tabuliek s evidenčným číslom je v Slovenskej republike firma Turčan Delta, s ktorou má Ministerstvo vnútra SR podpísanú zmluvu od roku 2005. Táto firma do roku 2019 vlastnila aj práva na dizajn fólií registračných značiek tabuliek s evidenčným číslom. V súčasnosti má už vlastnícke práva na dizajn ministerstvo, ktoré ich získalo bezodplatne (MV SR, 2019).

4.3.3 Kvantifikácia nákladov na evidenciu vozidiel v Slovenskej republike

Agenda evidencie vozidiel spadá v Slovenskej republike pod Ministerstvo vnútra. Evidenciu vozidiel vykonáva Policajný zbor SR na krajských dopravných inšpektorátoch v Bratislave a Košiciach a na okresných dopravných inšpektorátoch v ostatných okresných mestách. Počet novoregistrovaných vozidiel v SR od roku 2013 neustále rastie a v roku 2019 dosiahol tento počet už viac ako 134 tisíc vozidiel. Rovnako tak rástol aj počet dovezených vozidiel zo zahraničia, ktoré boli prvýkrát v danom roku zaregistrované v SR. Od roku 2018 však tento počet začal výrazne klesať. Za minulý rok ministerstvo evidovalo 85 900 dovezených vozidiel, čo je o takmer 15 tisíc menej ako v roku 2017, kedy počet dovezených vozidiel dosiahol svoj vrchol.

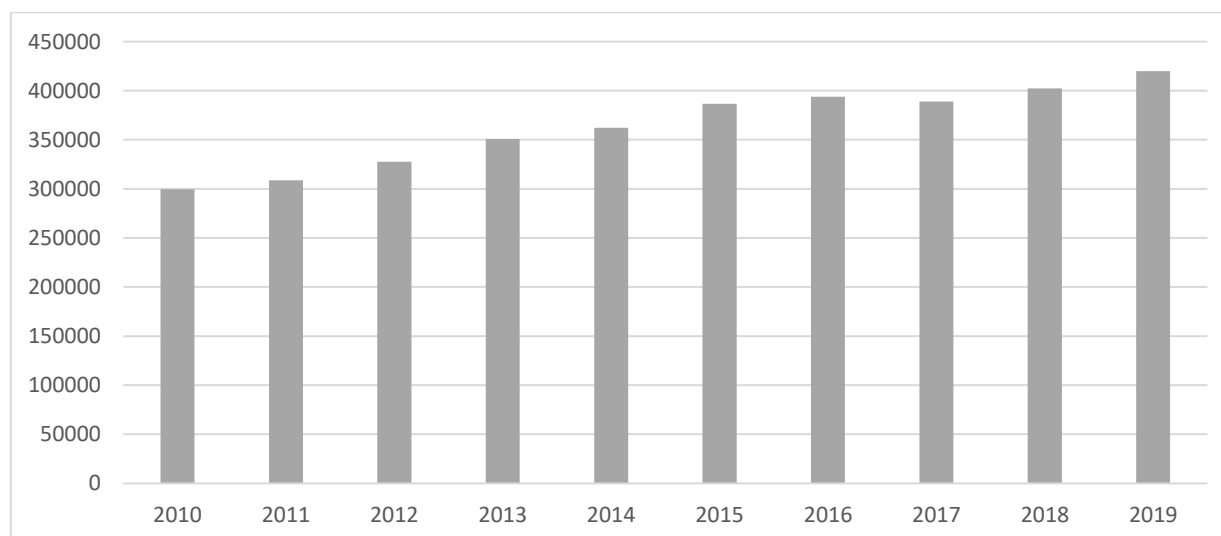
Graf 4-3: Počet nových a dovezených vozidiel v Slovenskej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

Oveľa vyššie počty úkonov v evidencii predstavujú zmeny držby vozidla v rámci krajiny. Tie sa od roku 2010 do súčasnosti neustále zvyšovali až na rok 2018, kedy dopravné inšpektoráty zaznamenali mierny pokles oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2019 tak počet zmien držby vozidla v rámci SR predstavoval viac ako 420 tisíc, čo je takmer dvojnásobok registrácií nových a dovezených vozidiel.

Graf 4-4: Počet zmien držby vozidla v Slovenskej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

Keďže Ministerstvo vnútra ani Policajný zbor nevedú štatistiku o počte pracovníkov na oddeleniach dopravnej evidencie, budeme pracovať s údajmi o počte pracovísk na jednotlivých dopravných inšpektorátoch, ktorých je spolu 314. Pri počte 627 807 zmien v evidencii, ktoré zahŕňajú registrovanie nových a dovezených vozidiel, ale aj zmeny držby vozidiel v rámci krajiny, pripadá na jedno pracovisko v priemere 1999 vozidiel. Samozrejme existujú značné rozdiely medzi počtom pracovísk na jednotlivých dopravných inšpektorátoch. Kým v klientskom centre v Bratislave sídli 18 pracovísk evidencie vozidiel, napríklad klientske centrum v Stropkove disponuje len jedným takýmto pracoviskom. Z tohto dôvodu sa líši aj počet úkonov na jednotlivých dopravných inšpektorátoch (MV SR, 2020).

Tabuľka 4-3: Kvantifikácia nákladov na evidenciu v Slovenskej republike

2018	
Počet pracovísk evidencie	314
Priemerná ročná hrubá mzda zamestnanca	14 490 €
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	4 549 860 €
Počet novoregistrovaných vozidiel (nové)	131 610
Počet novoregistrovaných vozidiel (nové + dovezené)	225 341
Počet novoregistrovaných vozidiel spolu s počtom zmien držby vozidla v rámci krajiny (nové + zmena držby)	534 076
Počet nových prvýkrát v SR registrovaných vozidiel na 1 pracovisko (nové)	419,14
Počet nových a dovezených vozidiel na 1 pracovisko (nové + dovezené)	717,65
Počet nových vozidiel spolu s počtom zmien držby vozidla na 1 pracovisko (nové + zmena držby)	1700,88
Náklady na registrovanie 1 nového vozidla (nové)	34,57 €
Náklady na registrovanie 1 nového alebo dovezeného vozidla (nové + dovezené)	20,19 €

Náklady na registrovanie 1 nového vozidla alebo vozidla, ktoré zmenilo držiteľa (nové + zmena držby)	8,52 €
Priemerná ročná hrubá mzda v Slovenskej republike	12 156 €
Pomer priemernej ročnej hrubej mzdy pracovníka vykonávajúceho evidenciu a priemernej ročnej hrubej mzdy v SR	1,19

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR, ŠÚ SR

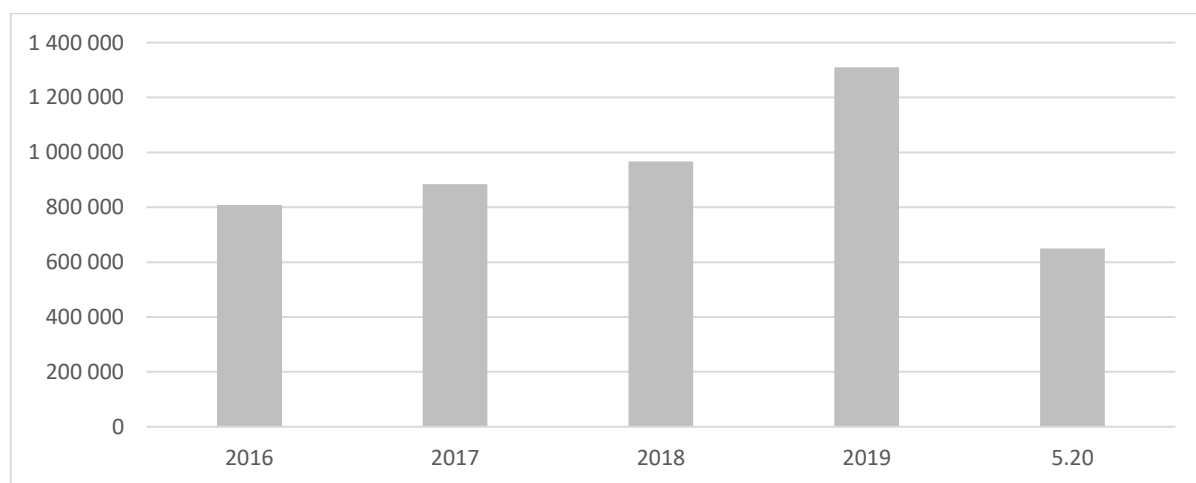
Evidenciu vozidiel v podmienkach Slovenskej republiky vykonávajú príslušníci Policajného zboru prvej platovej triedy. Funkčný plat takéhoto pracovníka spolu s prídavkom za výsluhu rokov je po 15 rokoch služby vo výške 1025,50 €. K funkčnému platu sa však pripočítavajú rôzne príplatky, ako napríklad hodnostný príplatok, rizikový príplatok alebo osobný príplatok. Po zarátaní týchto príplatkov sa v priemere dostaneme na sumu 1207,50 €. Hrubá ročná mzda takéhoto pracovníka je tak vo výške 14 490 €. Ak predpokladáme obsadenosť jedného pracoviska jedným pracovníkom, ročné náklady na všetkých pracovníkov budú vo výške 4 454 860 €. Z uvedeného vyplýva, že náklady na jedno nové alebo dovezené registrované vozidlo sú vo výške 20,19 €. Ak by pracovníci registrovali len nové vozidlá, priemerné náklady na jedno vozidlo by boli vo výške 34,57 €. V prípade registrovania len nových vozidiel a vozidiel, ktoré v priebehu roka zmenili držiteľa by boli priemerné náklady na jedno vozidlo vo výške 8,52 €. Najobjektívnejšie je však kvantifikovať priemerné náklady za všetky typy úkonov. Pri ročnom množstve 627 807 zmien v evidencii by tak za predpokladu obsadenia jedného pracoviska jedným pracovníkom boli priemerné náklady na jedno vozidlo vo výške 7,25 €.

Na jedno pracovisko dopravného inšpektorátu za rok 2018 pripadá približne 419 registrácií nových vozidiel, ktoré boli prvýkrát registrované v Slovenskej republike. Vozidiel prvýkrát registrovaných v Slovenskej republike, či už nových alebo dovezených bolo v tomto roku v priemere na jedno pracovisko približne 717. Počet úkonov spojených s registráciou nového vozidla alebo so zmenou držby vozidla v rámci krajiny bolo v sledovanom období v priemere 1700 na jedno pracovisko.

V Slovenskej republike nie sú tabuľky s evidenčným číslom viazané na vozidlo, ale na miesto pobytu alebo sídlo držiteľa vozidla. Z tohto dôvodu vzniká povinnosť zmeniť tabuľky s evidenčným číslom pri každej zmene držiteľa vozidla do iného okresu, ale aj pri zmene bydliska alebo sídla do iného okresu. Štátu tak pri každej zmene držiteľa vozidla alebo zmene bydliska a sídla vznikajú náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom. V roku 2019 sa v Slovenskej republike zrealizovalo 420 098 zmien držby vozidla. Pri súčasnom dodávateľovi tabuliek s evidenčným číslom boli v roku 2019 priemerné náklady na jeden kus tabuľky vo výške 8,80 €. Za predpokladu dvojtretinového počtu zmien držby vozidla do iného okresu by tak štátu vznikli náklady vo výške 4 952 616,53 € za výrobu tabuliek s evidenčným číslom. Ďalšie náklady spojené s výrobou tabuliek s evidenčným číslom vznikli štátu, ale aj občanom pri každej zmene bydliska alebo sídla držiteľa vozidla do iného okresu.

Jediným dodávateľom tabuliek s evidenčným číslom na Slovensku je spoločnosť Turčan Delta, ktorá tieto tabuľky dodáva pre ministerstvo už od roku 2005. Množstvo dodávaných tabuliek sa každým rokom zvyšuje. V grafe 4-5 môžeme vidieť, ako počas sledovaného obdobia stúpal počet dodávaných tabuliek. Nárast medzi rokmi 2016 a 2019 predstavuje 502 620 dodaných tabuliek, čo je viac ako 38% nárast. V roku 2020 bolo len do piateho mesiaca dodaných 650 tisíc kusov tabuliek. Nárast počtu dodávaných tabuliek je spôsobený najmä nárastom počtu novoregistrovaných a preregistrovaných vozidiel v krajine.

Graf 4-5: Počet dodaných tabuliek s evidenčným číslom

Zdroj: vlastné spravovanie podľa Zmluvy o dielo č.: SE-147-10/OM-2005

Podľa poslednej dostupnej zmluvy z roku 2019 objednalo Ministerstvo vnútra 650 tisíc kusov tabuliek s evidenčným číslom v celkovej sume 5 885 751,40 €, ktoré majú byť dodané do mája 2020. Ministerstvu tak vznikajú priemerné náklady na výrobu jednej tabuľky s evidenčným číslom približne 9 €.

5 Porovnanie nákladov na evidenciu vozidiel v jednotlivých krajinách

Porovnanie nákladov na evidenciu vozidiel medzi jednotlivými krajinami je dôležité na to, aby sme vedeli navrhnúť nový systém evidencie na Slovensku s čo najnižšími nákladmi, a tak dosiahli čo najvyššie úspory.

5.1 Náklady na pracovníkov evidencie

Agentúra spravujúca evidenciu vozidiel vo Veľkej Británii zamestnávala v roku 2018 spolu 5196 zamestnancov. Ročné náklady na všetkých zamestnancov boli vo výške 141 715 704 £, čo predstavovalo priemernú ročnú hrubú mzdu jedného pracovníka v sume 27 274 £. Všetci zamestnanci za rok 2018 zaregistrovali spolu viac ako 12 miliónov nových vozidiel a zmien držby vozidla. Ak by pracovníci registrovali len nové vozidlá, priemerné náklady na jedno novoregistrované vozidlo by boli vo výške 48,33 £. Pre porovnávanie je však dôležitejší údaj o priemerných nákladoch na jedno vozidlo, ktoré bolo na území Veľkej Británie prvýkrát zaregistrované alebo len zmenilo držiteľa v rámci krajiny. Priemerné náklady na registrovanie takéhoto vozidla boli v roku 2018 vo výške 11,81 £.

V Českej republike sú vozidlá evidované na obecných úradoch s rozšírenou pôsobnosťou. Pracovníci na oddeleniach registru vozidiel mali v roku 2018 priemernú ročnú hrubú mzdu vo výške 391 584 Kč. Keďže na týchto oddeleniach pracuje spolu 578 pracovníkov, ročné náklady na všetkých zamestnancov boli vo výške 226 335 552 Kč. V roku 2018 bolo v Českej republike zaregistrovaných spolu 573 185 nových a dovezených vozidiel. Priemerné náklady na jedno nové alebo dovezené prvýkrát v ČR registrované vozidlo boli vo výške 394,87 Kč. Ak by pracovníci registrovali len nové vozidlá, priemerné náklady na jedno vozidlo by boli vo výške 635,35 Kč.

Evidenciu vozidiel v Slovenskej republike vykonávajú pracovníci Policajného zboru na jednotlivých krajských a okresných dopravných inšpektorátoch. Keďže sa nám nepodarilo získať údaje o počte takýchto pracovníkov, pracujeme s údajmi o počte pracovníkov

evidencie vozidiel. Na všetkých dopravných inšpektorátoch v SR je spolu 314 pracovísk evidencie vozidiel. Predpokladáme, že na každom pracovisku pracuje jeden príslušník Policajného zboru, ktorý má priemernú ročnú hrubú mzdu vo výške 14 490 €. Náklady na všetkých pracovníkov tak boli v roku 2018 vo výške 4 549 860 €. Priemerné náklady na registrovanie jedného nového vozidla by boli vo výške 34,57 €, ak by sa registrovali len nové vozidlá. V prípade nových a dovezených vozidiel spolu boli priemerné náklady na jedno vozidlo vo výške 20,19 €. Náklady na nové vozidlo alebo vozidlo, ktoré zmenilo držiteľa v rámci krajiny boli v priemere 8,85 € na jedno vozidlo.

Tabuľka 5-1: Porovnanie nákladov na zamestnancov evidencie vozidiel v jednotlivých krajinách

	VB	ČR	SR
Počet zamestnancov	5196	578	314
Priemerná ročná hrubá mzda zamestnanca	27 274 £	391 584 Kč	14 490 €
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	141 715 704 £	226 335 552 Kč	4 549 860 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N)	48,33 £	635,35 Kč	34,57 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+D)	-	394,87 Kč	20,19 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+ZD)	11,81 £	-	8,52 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe dát z DVLA, MD ČR, MV SR

Aby však boli údaje porovnateľné, potrebovali sme ich previesť na jednotnú menu, za ktorú sme zvolili Euro. Pri prevode Libier a Českých korún na Eurá sme použili kurzový lístok Európskej centrálnej banky zo dňa 8.5.2020. Jednotlivé hodnoty prevedené na Eurá môžeme vidieť v tabuľke 5-2. Z tohto pohľadu mala najnižšie priemerné náklady na registrovanie jedného nového vozidla Česká republika, ktorej priemerné náklady boli o 33% nižšie v porovnaní so Slovenskou republikou. Česká republika mala taktiež nižšie priemerné náklady na registrovanie jedného nového alebo dovezeného vozidla oproti Slovenskej republike o 28%. V ukazovateli priemerných nákladov na registrovanie jedného nového

vozidla alebo vozidla, ktoré zmenilo držiteľa v rámci krajiny malo Slovensko o 39% nižšie priemerné náklady ako Veľká Británia. To je však spôsobené najmä tým, že náklady práce vo Veľkej Británii sú oveľa vyššie ako u nás. Z tohto dôvodu je potrebné prepočítať tieto hodnoty podľa priemerného platu zamestnanca jednej krajiny. My sme zvolili priemernú mzdu príslušníka Policajného zboru vykonávajúceho evidenciu vozidiel na Slovensku.

Tabuľka 5-2: Porovnanie nákladov na zamestnancov evidencie vozidiel v jednotlivých krajinách v Eurách

	VB	ČR	SR
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	162 001 536,39 €	8 334 028,72 €	4 549 860 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N)	55,25 €	23,31 €	34,57 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+D)	-	14,49 €	20,19 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+ZD)	13,5 €	-	8,52 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe dát z DVLA, MD ČR, MV SR, ECB

Po prepočítaní všetkých nákladových ukazovateľov podľa priemernej mzdy príslušníka Policajného zboru na Slovensku, ktorý vykonáva evidenciu vozidiel môžeme vidieť, že priemerné náklady na registrovanie jedného nového vozidla alebo vozidla, ktoré zmenilo držiteľa v rámci krajiny sú vo Veľkej Británii nižšie ako na Slovensku. V Českej republike sú rovnako ako v predchádzajúcom porovnaní nižšie priemerné náklady aj na registrovanie jedného nového vozidla, ale aj na registrovanie nového alebo dovezeného vozidla ako v Slovenskej republike. Je to spôsobené tým, že náklady práce v Českej republike nie sú až tak výrazne vyššie ako vo Veľkej Británii v porovnaní so Slovenskom.

Tabuľka 5-3: Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla pri priemernej mzde slovenského pracovníka

Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla pri priemernej mzde slovenského pracovníka			
	VB	ČR	SR
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N)	25,68 €	23,51 €	34,57 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+D)	-	14,61 €	20,19 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+ZD)	6,27 €	-	8,52 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa

Pre dôkladnejšie porovnanie priemerných nákladov na jedno vozidlo sme museli zohľadniť náklady práce v jednotlivých krajinách, keďže sa výrazne líšia. V jednotlivých krajinách sme teda porovnali priemernú hrubú mzdu pracovníka evidencie vozidiel s priemernou hrubou mzdou v krajine. Pomer týchto miezd môžeme vidieť v tabuľke 5-4.

Tabuľka 5-4: Pomer priemernej ročnej hrubej mzdy pracovníka evidencie vozidiel a priemernej ročnej hrubej mzdy v krajine

	VB	ČR	SR
Priemerná ročná hrubá mzda pracovníka evidencie vozidiel	27 274 £	391 584 Kč	14 490 €
Priemerná ročná hrubá mzda v krajine	29 559 £	403 044 Kč	12 156 €
Pomer	0,92	0,97	1,19

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR, ONS, ISPV

Aby sme zistili, ako by boli pracovníci evidencie vozidiel v jednotlivých krajinách odmenení, keby ich priemerná ročná hrubá mzda mala rovnaký pomer k priemernej ročnej hrubej mzde v každej krajine, museli sme vynásobiť priemernú hrubú mzdu v každej krajine pomerom miezd z jednej krajiny. Tým sme dosiahli, že pracovníci evidencie vozidiel by boli

odmenení rovnakým pomerom ich priemernej ročnej hrubej mzdy a priemernej ročnej hrubej mzdy v každej krajine a tak porovnať náklady na registrovanie jedného vozidla. Priemernú ročnú hrubú mzdu v Českej republike a vo Veľkej Británii sme vynásobili pomerom priemernej ročnej hrubej mzdy pracovníka evidencie na Slovensku a priemernej ročnej hrubej mzdy na Slovensku, ktorý mal v roku 2018 hodnotu 1,19. Dosiahli sme tým predpokladanú priemernú ročnú hrubú mzdu pracovníkov evidencie vozidiel v Česku a vo Veľkej Británii, ak by boli odmeňovaní rovnakým pomerom miezd ako na Slovensku. Takto sme mohli porovnať, aké by mali jednotlivé krajiny náklady na registrovanie jedného vozidla, ak by bol pomer týchto miezd rovnaký v každej krajine. Výsledky môžeme vidieť v tabuľke 5-5.

Tabuľka 5-5: Priemerné náklady na registrovanie jedného vozidla, ak by bol pomer miezd v každej krajine rovnaký

	VB	ČR	SR
Počet zamestnancov	5196	578	314
Priemerná ročná hrubá mzda zamestnanca	35 175,21 £ (+ 7 901,21 £)	479 622, 36 Kč (+ 88 038,36 Kč)	14 490 €
Ročné náklady na všetkých zamestnancov	182 770 391 £ (+ 41 054 687 £)	277 221 724 Kč (+ 50 886 172 Kč)	4 549 860 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N)	62,33 £ (+ 14 £)	778,19 Kč (+ 142,84 Kč)	34,57 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+D)	-	483,65 Kč (+ 88,78 Kč)	20,19 €
Priemerné náklady na registrovanie 1 vozidla (N+ZD)	15,23 £ (+ 3,42 £)	-	8,52 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Zamestnancom agentúry DVLA, ktorá spravuje evidenciu vozidiel vo Veľkej Británii by sa tak priemerná ročná hrubá mzda zvýšila na 35 175,21 £. Priemerné náklady na registráciu jedného nového vozidla prvýkrát registrovaného vo Veľkej Británii by tak stúpili zo 48,33 £ na 62,33 £. Priemerné náklady na registrovanie jedného nového vozidla alebo vozidla, ktoré zmenilo držiteľa v rámci krajiny by vzrástli z 11,81 £ na 15,23 £.

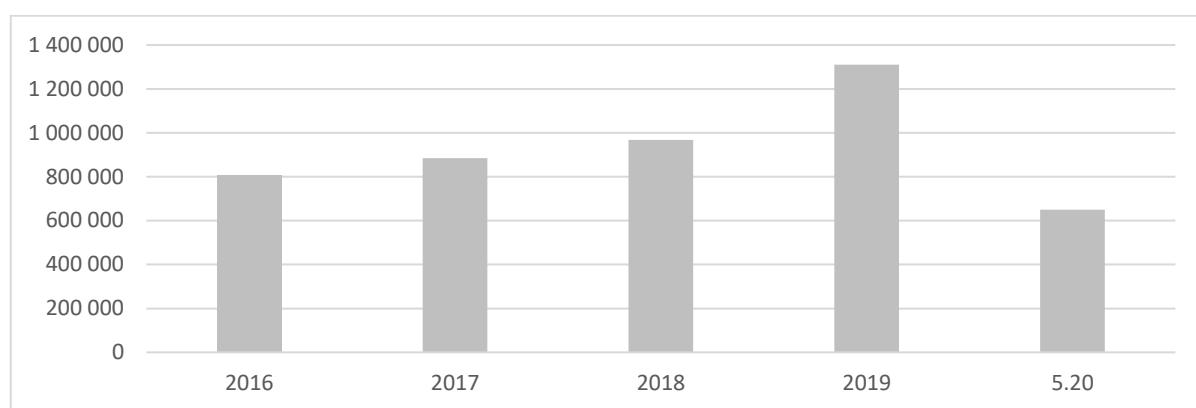
Priemerné náklady by sa tak v oboch prípadoch zvýšili o 22%. V Českej republike by boli pracovníci evidencie vozidiel na obecných úradoch obcí s rozšírenou pôsobnosťou odmeňovaní priemernou hrubou ročnou mzdou vo výške 479 622,33 Kč, čo predstavuje zvýšenie o 18%. Priemerné náklady na registrovanie jedného nového vozidla a priemerné náklady na registrovanie jedného nového alebo dovezeného vozidla by sa zvýšili tak zvýšili o 18%. Na základe tohto porovnania môžeme usúdiť, že v Slovenskej republike vykonávajú evidenciu vozidiel najdrahší pracovníci v porovnaní s Veľkou Britániou a Českou republikou.

5.2 Náklady na tabuľky s evidenčným číslom pri zmene držby vozidla

Registračné značky sú vo Veľkej Británii a rovnako aj v Českej republike viazané na vozidlo, čo znamená, že pri zmene držby vozidla v rámci krajiny a zmene bydliska alebo sídla držiteľa zostávajú vozidlu pridelené pôvodné registračné značky. V registri vozidiel sa zmení len držiteľ vozidla. V Slovenskej republike sú registračnými značkami tabuľky s evidenčným číslom vozidla. Na rozdiel od prvých dvoch krajín sú tabuľky s evidenčným číslom viazané na miesto bydliska alebo sídla držiteľa vozidla a nie na vozidlo. Znamená to, že pri každej zmene držiteľa v rámci krajiny a zároveň aj zmene bydliska alebo sídla do iného okresu vznikajú štátu náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom. Jedinou výnimkou, kedy tabuľky zostávajú na vozidle je zmena držby vozidla v rámci okresu alebo zmena bydliska alebo sídla v rámci okresu.

Podľa zmluvy medzi Ministerstvom vnútra a dodávateľom tabuliek s evidenčným číslom spoločnosťou Turčan Delta, bolo v roku 2019 dodaných 1 310 040 kusov tabuliek s evidenčným číslom v sume 11 531 328,40 €. Tento počet predstavuje vydanie tabuliek pre 655 020 vozidiel. Priemerné náklady na jednu tabuľku s evidenčným číslom tak boli vo výške 8,80 €.

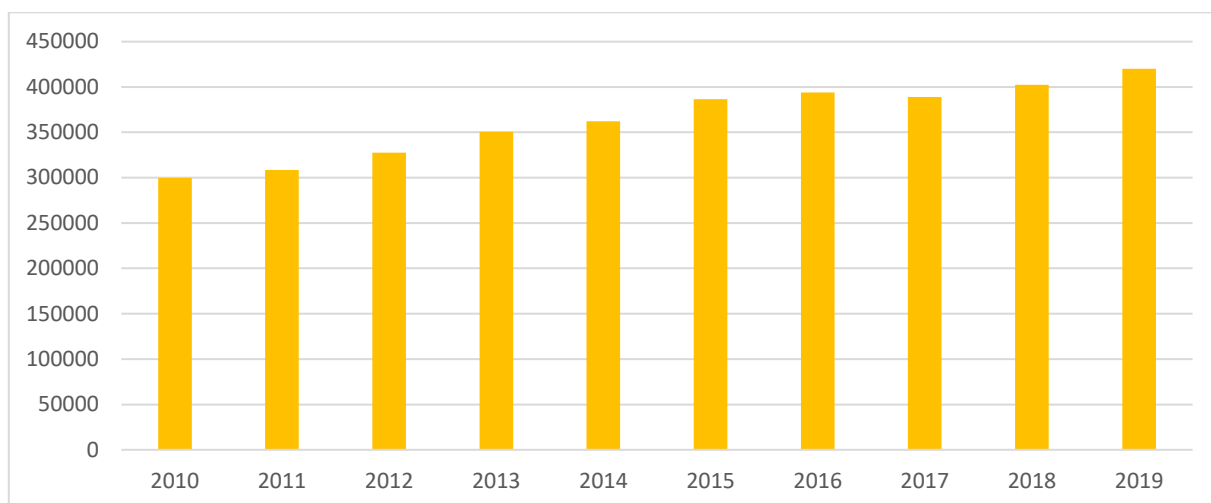
Graf 5-1: Počet dodaných tabuliek s evidenčným číslom

Zdroj: vlastné spracovanie podľa zmluvy o dielo č.: SE-147-10/OM-2005

Počet zmien držby vozidiel na Slovensku sa každým rokom zvyšuje. V roku 2019 zaevidovali na dopravných inšpektorátoch spolu 422 098 zmien držby vozidla, 134 703 nových a 85 900 dovezených vozidiel. Nové tabuľky s evidenčným číslom sú pridelené pri každej registrácii nového vozidla, dovezeného vozidla, pri každej zmene držby vozidla mimo okres a pri každej zmene bydliska alebo sídla držiteľa vozidla do iného okresu. Keďže sa v roku 2019 zaevidovalo spolu 220 603 nových a dovezených vozidiel, pracovníci evidencie im prideliť 441 206 tabuliek s evidenčným číslom. Ostatné tabuľky boli pridelené vozidlám pri zmene držby mimo okres, pri zmene bydliska alebo sídla držiteľa do iného okresu, pri strate, poškodení alebo odcudzení tabuliek. Išlo o 868 834 kusov tabuliek s evidenčným číslom, ktoré boli pridelené 434 417 vozidlám. Keďže nedisponujeme údajmi o presnom počte zmien držby vozidla mimo okres, nevieme určiť aká časť z dodaných tabuliek bola pridelená takýmto vozidlám.

Graf 5-2: Počet zmien držby vozidla na Slovensku

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MV SR

Náklady na výrobu jednej tabuľky s evidenčným číslom na rok 2019 sú podľa zmluvy medzi Ministerstvom vnútra SR a dodávateľom tabuliek spoločnosťou Turčan Delta v priemere 8,80 €. Ak by sme teda predpokladali dvojtretinový počet zmien držby vozidiel mimo okres, náklady na výrobu tabuliek pridelených týmto vozidlám by boli vo výške 4 952 616,53 € len za rok 2019. V tomto prípade by tretina zmien držby vozidla bola vykonaná v rámci okresu a na vozidlách by zostali pôvodné tabuľky s evidenčným číslom. Ostatné dodané tabuľky za rok 2019 v počte 306 037 kusov by tak museli byť vydané držiteľom vozidiel pri zmene bydliska alebo sídla do iného okresu a pri strate, odcudzení alebo poškodení tabuliek. Keďže vo Veľkej Británii a v Českej republike sú registračné značky viazané na vozidlo, štátu tak nevznikajú žiadne náklady na ich výrobu pri zmene držby vozidla v rámci krajiny a ani v prípade zmeny bydliska alebo sídla držiteľa vozidla. Veľkým prínosom je to aj pre občanov, ktorí tak nemusia uhradiť poplatok za vydanie registračných značiek pri daných zmenách v evidencii.

5.3 Náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom

Vo Veľkej Británii nie sú registračné značky pridelené pracovníkmi evidencie vozidiel pri registrácii vozidla. Pracovníci pridelia vozidlu len registračné číslo, na základe ktorého je držiteľ vozidla povinný zadovážiť si registračné značky s daným číslom u súkromného dodávateľa. Na to, aby súkromný dodávateľ mohol poskytovať registračné

značky, musí byť registrované v Registri dodávateľov registračných značiek. Štátu tak nevznikajú žiadne náklady na výrobu registračných značiek.

V Českej republike sú registračné značky vydávané pracovníkmi obecných úradov obcí s rozšírenou pôsobnosťou pri registrácii vozidla. Ministerstvo dopravy ČR, ktoré spravuje agendu evidencie vozidiel tak musí tieto značky zabezpečiť pre jednotlivé registračné miesta. Ministerstvo má uzatvorenú zmluvu s jedným dodávateľom registračných značiek, ktorým je spoločnosť Security Paper Mill od roku 2017. Podľa zmluvy medzi Ministerstvom dopravy ČR a spoločnosťou Security Paper Mill zo septembra 2019 si ministerstvo objednalo 469 670 registračných značiek v sume 25 667 411,17 Kč. Štátu tak vznikli priemerné náklady na jeden kus registračnej značky vo výške 54,65 Kč, čo podľa kurzového lístku Európskej centrálnej banky z dňa 9.5.2020 predstavuje 2,01 € (ECB).

Rovnako ako v Českej republike aj v Slovenskej republike sú tabuľky s evidenčným číslom vydávané pri evidencii vozidla. Tabuľky s evidenčným číslom zabezpečuje Ministerstvo vnútra SR, ktoré má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou Turčan Delta nepretržite od roku 2005. Podľa poslednej zmluvy na dodávku 650 tisíc kusov tabuliek s evidenčným číslom do mája 2020 v celkovej sume 5 885 751,40 € sú priemerné náklady na jeden kus tabuľky s evidenčným číslom približne 9,06 €.

Tabuľka 5-6: Náklady na tabuľky s evidenčným číslom

	ČR	SR
Priemerné náklady na 1 ks tabuľky s EČ	2,01 €	9,06 €
Počet registrovaných vozidiel v roku 2019 (N+D)	567 904	225 341
Náklady na tabuľky pre registrované vozidlá (N+D) v roku 2019	2 282 974,08 €	4 083 178,92 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MD ČR, MV SR

Českej republike vznikli v roku 2019 náklady na registračné značky pre nové a dovezené prvýkrát v Českej republike evidované vozidlá v celkovej sume 2 282 974,08 €. Pracovníci evidencie vozidiel zaregistrovali v tomto roku 567 904 nových a dovezených vozidiel, z čoho vyplýva vydanie 1 135 808 registračných značiek. V Slovenskej republike boli v rovnakom roku náklady na tabuľky s evidenčným číslom v celkovej výške 4 083 178,92 €, pričom pracovníci evidencie vozidiel zaregistrovali o 60% menej nových a dovezených vozidiel. Ak by Ministerstvo vnútra SR obstarávalo tabuľky s evidenčným číslom za rovnaké priemerné náklady na jeden kus tabuľky ako Ministerstvo dopravy v ČR, v roku 2019 by dosiahlo o 3 177 308,1 € nižšie náklady za rovnaký počet tabuliek. Celkové náklady na tabuľky s evidenčným číslom pre nové a dovezené vozidlá v roku 2019 by v takom prípade predstavovali sumu 905 870,82 €. Priemerné náklady na jeden kus tabuľky s evidenčným číslom sú v Slovenskej republike o 450% vyššie ako v Českej republike.

6 Návrh zmien v systéme evidencie motorových vozidiel v SR

Súčasný systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike funguje od roku 1997 bez väčších zmien až do súčasnosti. Za viac ako 20 rokov sa v tomto systéme neuskutočnila žiadna významná zmena vedúca k zvýšeniu efektívnosti. Jediným prínosom do systému evidencie bolo zavedenie elektronických služieb, ktoré sa však kvôli ich komplikovanosti a zdĺhavosti netešia veľkej obľube. Z tohto dôvodu v tejto práci navrhujeme niekoľko zmien, ktoré by mali viesť k zníženiu nákladov na evidenciu vozidiel, ale aj skvalitneniu jednotlivých procesov. Tieto zmeny navrhujeme na základe porovnania jednotlivých procesov evidencie vozidiel s rovnakými procesmi vo Veľkej Británii a Českej republike. Navrhované zmeny sa týkajú štyroch hlavných oblastí:

- prenos agendy evidencie vozidiel na okresné úrady,
- naviazanie evidenčného čísla na vozidlo,
- zmena dodávateľa tabuliek s evidenčným číslom,
- zmena formátu evidenčných čísel.

6.1 Prenos agendy evidencie vozidiel na Okresné úrady

Agendu evidencie vozidiel spravuje v Slovenskej republike Ministerstvo vnútra. Jednotlivé zmeny v evidencii vykonávajú príslušníci Policajného zboru na krajských a okresných dopravných inšpektorátoch. Vo väčšine štátov však výkon evidencie vozidiel podlieha civilnej sfére. Rovnako ako v našej krajine vykonávajú evidenciu vozidiel príslušníci Policajného zboru len v dvoch ďalších štátoch Európskej únie, ktorými sú Bulharsko a Rumunsko (Vlachynský, 2018). Agenda evidencie vozidiel podľa nášho názoru zaťažuje výkon polície, pretože je na ňu viazaný veľký počet pracovníkov Policajného zboru, ktorí by mohli vykonávať dôležitejšie úkony ako jednoduché administratívne úkony. Policajti v minulosti museli pred registráciou najskôr skontrolovať identifikačné číslo vozidla. V súčasnosti sa však už obhliadka vozidla nevykonáva, a preto nie je žiaden dôvod na vykonávanie úkonov evidencie vozidiel práve príslušníkmi Policajného zboru. V krajinách, s ktorými porovnáваме systém evidencie vozidiel Slovenskej republiky vykonávajú evidenciu pracovníci s ukončeným stredným vzdelaním, ktorí nie sú žiadni špecialisti na danú oblasť.

Pracovníci evidencie vozidiel, ktorými sú v Slovenskej republike príslušníci Policajného zboru sú v porovnaní s krajinami, kde evidenciu vozidiel vykonáva civilná sféra, príliš drahí. Sú odmeňovaní mzdami vysoko nad priemerom miezd v Slovenskej republike. Výkon evidencie motorových vozidiel orgánmi policajného zboru sa javí ako neefektívny, pretože je spojený s vysokými nákladmi na mzdové zabezpečenie. Z tohto dôvodu navrhujeme prenesenie agendy evidencie vozidiel na okresné úrady. Odbory cestnej dopravy a pozemných komunikácií na okresných úradoch už v súčasnosti vykonávajú niektoré úkony evidencie vozidiel, ako napríklad schvaľovanie jednotlivito dovezených vozidiel zo zahraničia. Okresný úrad po schválení vozidla vydáva neúplné osvedčenie o evidencii časť II, ktoré pri evidovaní vozidla jeho držiteľ predkladá na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Vo väčšine okresných miest sídlia odbory cestnej dopravy a pozemných komunikácií okresných úradov v rovnakej budove klientskeho centra ako okresné a krajské dopravné inšpektoráty. Pre občana by to tak neznamenal žiadnu výraznú zmenu.

Pre štát by však táto zmena znamenala výrazné zníženie nákladov na mzdové zabezpečenie pracovníkov evidencie vozidiel. Príslušníci Policajného zboru vykonávajúci evidenciu vozidiel sú odmeňovaní priemernou ročnou hrubou mzdou vo výške 14 490 €. Ročné náklady na mzdové zabezpečenie pracovníkov evidencie vozidiel tak pre štát predstavujú sumu 4 549 860 €. Ak by evidenciu vykonávali pracovníci civilnej sféry, ako to je napríklad v Českej republike a vo Veľkej Británii, náklady na mzdové zabezpečenie by boli výrazne nižšie. Ak by evidenciu vykonávali pracovníci okresných úradov v druhej platovej triede a šiestom platovom stupni, ich ročná hrubá mzda by bola vo výške 7428 € (Zákon č. 553/2003). Náklady na mzdové zabezpečenie rovnakého počtu zamestnancov by tak predstavovali 2 332 392 €. Presun agendy evidencie vozidiel z polície na okresné úrady by tak predstavoval ročné úspory spojené s nižšími nákladmi na mzdové zabezpečenie približne vo výške 2 217 468 €. Predpokladaným prínosom je aj zjednodušenie celého procesu evidencie, kedy by všetky úkony evidencie vozidiel vykonával len jeden orgán.

6.2 Naviazanie evidenčného čísla na vozidlo

Každé vozidlo v Slovenskej republike podliehajúce evidencii musí mať pridelené evidenčné číslo. Evidenčné číslo prideľuje príslušný orgán PZ podľa miesta pobytu alebo sídla držiteľa vozidla. Keďže sa evidenčné číslo prideľuje týmto spôsobom, pri každej zmene bydliska alebo sídla do iného okresu je potrebné pridelit' vozidlu nové evidenčné číslo. Nové evidenčné číslo je taktiež potrebné pridelit' pri zmene držby vozidla novému držiteľovi vozidla, ktorý nemá miesto bydliska alebo sídlo v rovnakom okrese ako pôvodný držiteľ.

Až v 15 zo súčasných 27 krajín Európskej únie sa evidenčné číslo vozidla neviaže na región. Vo väčšine z nich funguje systém evidencie, v ktorom má každé vozidlo permanentne pridelené evidenčné číslo. Toto číslo sa mení len v zriedkavých prípadoch, napríklad vtedy, ak nový majiteľ požaduje personalizované evidenčné číslo. V mnohých vyspelých krajinách začali tento systém využívať len nedávno. Vo Francúzsku v roku 2009 a v Nemecku dokonca až v roku 2015 (Vlachynský, 2018). Je to spôsobené najmä tým, že v minulosti bolo potrebné priblížiť papierovú agendu občanovi. V súčasnosti však táto potreba zaniká najmä vďaka širokému využitiu elektronických služieb. Aj v Slovenskej republike už funguje elektronická evidencia vozidiel, ktorá umožňuje poskytovať informácie o vozidle alebo vykonávať zmeny v evidencii elektronicky bez potreby návštevy dopravného inšpektorátu.

Príkladom dobre fungujúceho elektronického systému evidencie vozidiel je systém vo Veľkej Británii. V meste Swansea vytvorili agentúru Driver and Vehicle Licensing Agency. Ide o špeciálne stredisko, v ktorom sa spracováva kompletná agenda evidencie vozidiel, ale taktiež evidencie vodičov a výberu cestnej dane. Držitelia vozidiel vo Veľkej Británii môžu vykonať zmenu držby vozidla výlučne elektronicky alebo prostredníctvom pošty. Využívanie elektronických služieb evidencie vozidiel v takom rozsahu je tam umožnené najmä vďaka naviazaniu evidenčného čísla na vozidlo.

V podmienkach Slovenskej republiky môžu držitelia vozidiel zrealizovať všetky zmeny v evidencii len na príslušnom dopravnom inšpektoráte podľa miesta trvalého bydliska alebo sídla spoločnosti. Naviazaním evidenčného čísla na vozidlo by sa občan

nemusel pri akejkolvek zmene v evidencii dostaviť na príslušný dopravný inšpektorát. Všetky úkony by vedel vybaviť na ľubovoľnom dopravnom inšpektoráte alebo na ľubovoľnom odbore dopravy a pozemných komunikácií okresného úradu, ako navrhujeme v prvom návrhu zmien. Kapacita pracovníkov na konkrétnom dopravnom inšpektoráte, respektíve okresnom úrade, by tak závisela od reálneho dopytu služieb na ňom, čím by sa mohli dosiahnuť úspory z rozsahu.

Výrazným prínosom naviazania evidenčného čísla na vozidlo je skrátenie procesu zmeny držby vozidla v rámci krajiny. V súčasnosti musí vozidlo najskôr odhlásiť pôvodný držiteľ na príslušnom dopravnom inšpektoráte a až potom ho môže prihlásiť nový držiteľ taktiež na príslušnom dopravnom inšpektoráte podľa miesta bydliska alebo sídla. Tento proces je zdĺhavý a zbytočne komplikovaný. Ak by evidenčné číslo bolo naviazané na vozidlo, celý proces by sa skrátil len na zmenu údajov majiteľa vozidla v evidenčnom zázname vozidla. V reáli by to teda znamenalo, že ak si občan z Košíc kúpi vozidlo od majiteľa z Bratislavy, v evidenčnom zázname vozidla by sa zmenili len údaje o majiteľovi a na vozidle by zostali pôvodné tabuľky s evidenčným číslom. Stačila by tak jedna návšteva hociktorého dopravného inšpektorátu, respektíve nami navrhovaného okresného úradu alebo len jedna elektronická žiadosť v prípade využitia elektronických služieb evidencie. Pri súčasných podmienkach by sa vozidlo najskôr muselo vyňať z evidencie na bratislavskom dopravnom inšpektoráte a následne zapísať do evidencie na košickom dopravnom inšpektoráte. Naviazanie evidenčného čísla na vozidlo na tak skracuje proces zmeny držby vozidla o jeden úkon.

V roku 2019 sa na dopravných inšpektorátoch zrealizovalo spolu 422 098 zmien držby vozidla v rámci krajiny. Keďže na jedno vozidlo pripadajú dve tabuľky s evidenčným číslom, štátu by za predpokladu, že všetky vozidlá zmenili držiteľa mimo okres, vznikli náklady na 844 196 tabuliek. Pri cene jednej tabuľky 8,80 € to predstavuje sumu 7 428 924,80 €. Samozrejme nie všetky zmeny držby vozidla boli zrealizované do iného okresu. Ak by sme však predpokladali dvojtretinový počet zmien držby vozidla do iného okresu, náklady na tabuľky s evidenčným číslom by boli vo výške 4 952 616,40 €. Za predpokladu polovičného počtu zmien držby vozidiel do iného okresu by štátu vznikli náklady na tabuľky s evidenčným číslom vo výške 3 714 462,40 €. Ak by boli evidenčné čísla viazané na vozidlá, štátu by tak nevznikli žiadne náklady na tabuľky s evidenčným

číslo, pretože by sa pri každej zmene vozidla do iného okresu nemuseli meniť. Nevynaložené náklady na tabuľky by tak pre štát predstavovali úspory 17,60 € za každé vozidlo, ktoré by zmenilo držiteľa do iného okresu. Výrazne by sa tak znížil aj počet úkonov na dopravných inšpektorátoch. Pri dvojtretinovom počte zmien držby vozidla do iného okresu by klesol celkový počet úkonov až o viac ako 140 tisíc úkonov.

Ďalšou výhodou, ktorú by táto zmena mohla priniesť je prehľadnejšie získavanie informácií o pôvode vozidla. V súčasnosti je možné získať všetky informácie o histórii vozidla prostredníctvom VIN čísla, ktoré však nie je verejne dostupné. Naviazaním evidenčného čísla na vozidlo by bolo možné získať celkový prehľad o vozidle pomocou evidenčného čísla.

6.3 Zmena dodávateľa tabuliek s evidenčným číslom

Výrobu tabuliek s evidenčným číslom zabezpečuje v Slovenskej republike firma Turčan Delta, s ktorou má Ministerstvo vnútra SR podpísanú zmluvu od roku 2005. Táto firma do roku 2019 vlastnila aj práva na dizajn fólií registračných značiek tabuliek s evidenčným číslom. V súčasnosti má už vlastnícke práva na dizajn ministerstvo, ktoré ich získalo bezodplatne (MV SR, 2019). Ministerstvo na prvých päť mesiacov roku 2020 objednalo 650 tisíc kusov tabuliek s evidenčným číslom v celkovej sume 5 885 751,40 €. Z uvedeného vyplýva, že priemerné náklady na jeden kus tabuľky s evidenčným číslom sú vo výške 9,06 € (Dodatok č. 26, 2019).

Pre porovnanie v Českej republike realizuje výrobu tabuliek s evidenčným číslom firma Security Paper Mill. Podľa poslednej dostupnej zmluvy medzi touto firmou a Ministerstvom dopravy ČR zo septembra 2019 si ministerstvo objednalo dodávku 469 670 tabuliek s evidenčnými číslami v sume 25 667 411,17 Kč. Priemerné náklady na jeden kus tabuľky s evidenčným číslom sú teda vo výške 54,65 Kč (2019). Podľa aktuálneho kurzového lístku Európskej centrálnej banky to predstavuje 2,01 € (ECB, 2020).

V porovnaní s Českou republikou sú v Slovenskej republike priemerné náklady na jeden kus tabuľky vyššie až o 437%. Na nižšie priemerné náklady však môže vplývať aj množstvo dodávaných tabuliek, ktoré je v Česku oveľa väčšie. Znížením nákladov na výrobu tabuliek s evidenčným číslom by bolo možné ušetriť značné finančné prostriedky. Výroba tabuliek s evidenčným číslom pritom nie je žiaden zložitý proces.

Ak by Ministerstvo vnútra SR obstarávalo tabuľky s evidenčným číslom za rovnakú sumu ako Ministerstvo dopravy ČR, za rok 2019 by to pre štát predstavovalo úspory vo výške viac ako 9 miliónov € za predpokladu, že zmeny držby vozidiel by boli všetky zrealizované do iného okresu. S určitosťou však vieme vyčísliť úspory, ktoré by pri obstarávaní tabuliek za rovnakú sumu ako v Českej republike vznikli za pridelovanie tabuliek novým a dovezeným vozidlám. Takýchto vozidiel bolo v roku 2019 v Slovenskej republike registrovaných spolu 220 603. Keďže na každé vozidlo pripadajú dve tabuľky s evidenčným číslom, vzniknuté úspory by boli vo výške 3 110 502,3 €.

6.4 Zmena formátu evidenčných čísel

V súčasnosti má v Slovenskej republike evidenčné číslo formu dvoch písmen, ktoré označujú príslušný okres a za nimi nasleduje kombinácia troch číslic a dvoch písmen. Takáto forma evidenčných čísel umožňuje len približne 550 tisíc kombinácií. V okrese Bratislava toto množstvo nestačilo už v roku 2010 a tak bola dvojica písmen BA označujúcich okres nahradená dvojicou BL (Plézel, 2010). V roku 2019 už nestačila ani táto dvojica a všetky kombinácie boli minuté. V tomto roku začal dopravný inšpektorát vydávať evidenčné čísla s novou dvojicou písmen BT označujúcich okres (Bárdyová, 2019). Problém s nedostatočným množstvom kombinácií by mohol byť vyriešený zmenou formátu evidenčných čísel. Preto navrhujeme tri možnosti zmeny formátu evidenčných čísel.

V prvej možnosti vychádzame zo súčasného systému pridelovania evidenčných čísel na základe príslušného okresu. Prvá dvojica písmen označujúcich okres by zostala nezmenená. Zmena by však nastala v kombináciách, ktoré nasledujú za dvojicou písmen označujúcich okres. V súčasnosti za touto dvojicou nasleduje trojica číslic a dvojica písmen. Zmenou jednej číslice na písmeno by vzniklo približne 1 350 000 kombinácií, čo je približne

o polovicu viac ako v súčasnosti. Evidenčné číslo by tak malo formu napríklad BT-11XXX v okrese Bratislava.

Druhou možnosťou je pridelovanie evidenčných čísel podľa kraja. Táto zmena je inšpirovaná českým systémom evidencie, kde sú registračné značky pridelované na základe kraja, v ktorom má držiteľ bydlisko alebo sídlo. Každý kraj je označený jedným písmenom. Registračná značka musí obsahovať minimálne 5 a maximálne 8 znakov, z ktorých musí byť aspoň jeden znak číslu a jeden znak písmeno. Pri zmene držby vozidla zostáva registračná značka na vozidle aj v prípade, že nový držiteľ má bydlisko alebo sídlo v inom kraji (Vyhláška o registrácii vozidiel, 2019). Takáto forma im umožňuje až viac ako 20 miliárd kombinácií. V Slovenskej republike by bol každý kraj označený jedným písmenom, za ktorým by nasledovala číslica od 0 po 9. Za kombináciou písmena a číslice označujúcich kraj by nasledovala rovnaká kombinácia čísel a písmen ako v súčasnosti. V Bratislavskom kraji by tak malo evidenčné číslo formu napríklad B0-111XX. Takáto zmena evidenčných čísel by priniesla desaťnásobne viac kombinácií ako v súčasnosti. Avšak pod jedno písmeno by spadali evidenčné čísla vozidiel zo všetkých okresov v danom kraji.

Tretia možnosť je realizovateľná len súbežne s naviazaním evidenčného čísla na vozidlo. Evidenčné číslo by sa neviazalo na žiaden kraj ani okres, čo by jednak uľahčilo proces zmeny držby vozidla, ale taktiež prinieslo úspory pre štát znížením nákladov na výrobu tabuliek s evidenčným číslom a možnosťou lepšieho manažmentu pracovných kapacít dopravných inšpektorátov, respektíve okresných úradov, ktoré by záviseli od dopytu na nich. Evidenčné číslo by malo formu dvojice písmen podľa abecedy, za ktorými by nasledovali rovnaké kombinácie čísel a písmen ako v súčasnosti. Takouto formou evidenčných čísel by sa dosiahlo približne až 330 miliónov kombinácií. Prvým evidenčným číslom by bolo AA-001AA. Po vyčerpaní všetkých kombinácií so začiatkovou dvojicou písmen AA, by sa druhé písmeno z tejto dvojice nahradilo nasledujúcim písmenom podľa abecedy. Evidenčné číslo by tak malo formu AB-001AA. Pri zmene držby vozidla by sa na vozidle ponechalo pôvodné evidenčné číslo.

Záver

Za prvý náznak evidencie vozidiel môžeme považovať označovanie bojových vozov starovekých Rimanov s cieľom uľahčenia riadenia boja. Ďalšie prvky evidencie sa začali objavovať až v 17. storočí v podobe rodinných erbov na dvierkach kočov. O dve storočia neskôr v Nemecku a Rakúsku sa už značky na bicykloch začínajú podobat' prvým evidenčným značkám, ktoré boli prvýkrát zavedené v Paríži v roku 1893. Po Paríži sa zavádzanie evidencie vozidiel rýchlo rozširovalo do ďalších miest. Dôvodom bol najmä rýchlo rastúci počet motorových vozidiel, ktoré bolo potrebné kontrolovať a identifikovať pri rôznych priestupkoch. O rok neskôr zaviedla systém evidencie vozidiel aj Budapešť, z ktorej sa postupne rozšíril do celého Uhorska, na území ktorého ležala dnešná Slovenská republika. Počas 20. storočia sa systém evidencie vozidiel na našom území viackrát menil a formoval. Súčasný systém bol zavedený v roku 1997 a bez väčších zmien pretrváva až dodnes.

Evidencia vozidiel predstavuje súhrn všetkých vozidiel zaevidovaných v krajine, ktoré sú spôsobilé na jazdu na pozemných komunikáciách. Je dôležitá hneď z niekoľkých dôvodov. Orgánom spravujúcim evidenciu dáva prehľad o všetkých evidovaných vozidlách v krajine, na základe čoho ich môžu kontrolovať a identifikovať. Prostredníctvom evidencie taktiež získavajú prehľad o uhradených, ale aj neuhradených poplatkoch a daniach vyplývajúcich z užívania vozidla. V procese evidencie sa každému vozidlu prideli evidenčné číslo, ktoré je pre dané vozidlo charakteristické a jedinečné. Zabraňuje sa tak kradnutiu vozidiel a rôznym iným špekuláciám s vozidlami. Pomocou evidenčného čísla je taktiež možné overiť celú históriu vozidla. Pri súčasnom množstve vozidiel by bez ich evidencie prevládal na cestách chaos.

Procesy evidencie v Slovenskej republike sa od roku 1997 výrazne nemenili. Množstvo evidovaných vozidiel sa však zvýšilo rapídne. Taktiež sa dosiahol obrovský pokrok vo využívaní rôznych technológií, ktoré uľahčujú spravovanie evidencie vozidiel. Informačný systém evidencie vozidiel je vedený elektronicky, čo uľahčuje vykonávanie jednotlivých procesov. Štát na evidenciu vozidiel každoročne vynakladá značné finančné

prostriedky. Preto sme v práci navrhli niekoľko zmien v systéme evidencie, ktoré by viedli k dosiahnutiu značných úspor, pričom kvalita poskytovaných služieb by zostala rovnaká a v niektorých prípadoch by sa aj zvýšila.

Systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike sme prostredníctvom prípadovej štúdie porovnali so systémami vo Veľkej Británii a v Českej republike. Zamerali sme sa najmä na orgány vykonávajúce evidenciu vozidiel, registračné značky, elektronické služby evidencie a kvantifikovali sme náklady na evidenciu v každej krajine. Následne sme porovnali náklady na evidenciu medzi krajinami. Pri porovnaní nákladov na pracovníkov evidencie sme zistili, že slovenskí pracovníci sú v pomere k priemernej mzde v krajine odmeňovaní najvyššou mzdou spomedzi porovnávaných krajín. Slovensko je v porovnaní s Veľkou Britániou a Českou republikou jedinou krajinou, kde sú evidenčné čísla viazané na miesto bydliska alebo sídlo držiteľa vozidla a nie na vozidlo. Pri každej zmene držby vozidla do iného okresu, ale aj zmene bydliska alebo sídla držiteľa vozidla do iného okresu tak štátu vznikajú náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom. Pri naviazaní evidenčného čísla na vozidlo je proces zmeny držby vozidla jednoduchší a kratší. Náklady na tabuľky s evidenčným číslom boli v roku 2019 v Slovenskej republike vyššie o viac ako 400% ako v Českej republike. Keďže vo Veľkej Británii si musí každý občan zadovážiť tabuľky s evidenčným číslom sám od súkromného dodávateľa, štátu nevznikajú žiadne náklady na ich výrobu.

Na základe týchto zistení sme navrhli štyri zmeny v systéme evidencie vozidiel v Slovenskej republike. Prvou zmenou je prenos agendy evidencie vozidiel z Policajného zboru na okresné úrady. Okresné úrady už v súčasnosti vykonávajú niektoré procesy evidencie vozidiel, prenesením ostatných procesov by tak vykonávali kompletnú agendu evidencie vozidiel. Po vzore zahraničných krajín by tak evidenciu nevykonávali policajti, ale pracovníci civilnej sféry, čím by sa výrazne znížili náklady na mzdové zabezpečenie pracovníkov. Táto zmena by priniesla ročné úspory vo výške približne 2 217 468 €.

Druhou navrhovanou zmenou je naviazanie evidenčného čísla na vozidlo. Táto zmena by priniesla výrazné zjednodušenie procesu zmeny držby vozidla do iného okresu.

V súčasnosti je v tomto procese potrebné najskôr vozidlo odhlásiť na príslušnom dopravnom inšpektoráte a následne prihlásiť na dopravnom inšpektoráte príslušnom podľa miesta bydliska alebo sídla nového držiteľa. Naviazaním evidenčného čísla na vozidlo by sa proces skrátil len na jeden úkon, ktorým by bola zmena majiteľa vozidla v evidenčnom zázname vozidla. Na vozidle by zostali pôvodné tabuľky s evidenčným číslom. Štátu by tak nevznikli žiadne náklady na výrobu tabuliek s evidenčným číslom a občania by nemuseli platiť poplatok za vydanie nových tabuliek. Na každé vozidlo, ktoré by zmenilo držiteľa do iného okresu by to znamenalo úspory približne vo výške 17,60 €. Za predpokladu dvojtretinového počtu zmien držby vozidla do iného okresu by tak len za rok 2019 vznikli štátu úspory v celkovej výške približne 4,9 milióna Eur.

Priemerné náklady na výrobu jednej tabuľky s evidenčným číslom sú v Slovenskej republike o 400% vyššie ako v Českej republike. Vzniká tak potreba obstarat' nového dodávateľa tabuliek s evidenčným číslom, ktorý by dodával tabuľky za výrazne nižšiu sumu. Ak by štát nakupoval tabuľky za rovnakú sumu ako v Českej republike, len za rok 2019 by mu vznikli úspory vo výške viac ako 8,8 milióna Eur.

Problém s naviazaním evidenčných čísel na miesto bydliska alebo sídlo držiteľa sa začína prejavovať aj nedostatočným množstvom tabuliek s evidenčným číslom v niektorých okresoch. V Bratislave tak v súčasnosti vydávajú už tretiu sériu značiek s označením BT. V práci sme teda navrhli tri možnosti, ako zvýšiť množstvo kombinácií zmenou formátu evidenčných čísel. Tretí z nich súvisí s naviazaním evidenčného čísla na vozidlo, ktoré by nebolo pridelené na základe okresnej ani krajskej príslušnosti, ale podľa poradia. Znamená to, že prvému vozidlu by bolo pridelené evidenčné číslo v tvare AA-001AA. Takýto formát umožňuje až 330 miliónov rôznych kombinácií, čo je v podmienkach Slovenskej republiky nevyčerpatel'né množstvo. Pri zmene držby vozidla do iného okresu alebo zmene bydliska alebo sídla držiteľa by na vozidle zostalo pôvodné evidenčné číslo. Úsporami v jednotlivých oblastiach zmien sme naplnili hlavný cieľ práce, ktorým bolo navrhnúť úspornejší systém evidencie vozidiel v Slovenskej republike. Naše návrhy by však nepriniesli len značné úspory, ale taktiež zjednodušenie a skvalitnenie niektorých procesov evidencie.

Zoznam použitej literatúry

Centrálny register zmlúv. *Zmluva o dielo č.: SE-147-10/OM-2005*. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné na:

https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=114395&search=Zmluvy+o+dielo+%C4%8D.%3A+SE-147-10%2FOM-2005&fulltext_search.x=0&fulltext_search.y=0

DOBOŠ, Tomáš. *Platy policajtov – sú skutočne také ako ich prezentujú médiá?* [online]. 2019. [cit. 2020-04-03]. Dostupné na: <https://www.nozp.sk/platy-policajtov-su-skutocne-take-ako-ich-prezentuju-media/>

Driver and Vehicle Licensing Agency. *About us*. [online]. 2020. [cit. 2020-03-21]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/organisations/driver-and-vehicle-licensing-agency/about>

Driver and Vehicle Licensing Agency. *Annual Report & Accounts*. [online]. Swansea, 2019. 113 s. [cit. 2020-03-28]. ISBN 978-1-5286-1360-6. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/816135/dvla-ara-2018-to-2019.pdf

Driver and Vehicle Licensing Agency. *DVLA Strategic plan*. [online]. Swansea, 2016. 26 s. [cit. 2020-03-25]. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/701287/mis899-dvla-strategic-plan-2017-to-2020.pdf

Driver and Vehicle Licensing Agency. *Vehicle registration numbers and number plates*. [online]. 2020. [cit. 2020-03-25]. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/878990/vehicle-registration-numbers-and-number-plates-inf104.pdf

Driver and Vehicle Licensing Agency. *All vehicles (VEH01)*. [online]. 2020. [cit. 2020-03-28]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/statistical-data-sets/all-vehicles-veh01#registered-for-the-first-time>

Európska centrálna banka. Denný kurzový lístok. [online]. 2020. [cit. 2020-05-09]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/denny-kurzovy-listok-ecb>

FEUEREISL, Dalibor - ZELENÝ, Filip. *Poznávací značky v Čechách, na Moravě a Slezsku*. Praha: Nakladatelství Saxi, 2011. 448 s. ISBN 978-80-904767-2-1.

Chiltern Vehicle Preservation Group. *Car registration and number plates 1903 to 2003*. [online]. 2003. [cit. 2020-03-22]. Dostupné na: <http://www.cvpj.co.uk/REG.pdf>

Informační systém o průměrném výdělku. Mzdová sféra ČR - rok 2018. [online]. 2020. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2018.aspx>

JANČURA, Mikuláš. *Osobný automobilizmus na Slovensku v rokoch 1918-1939*. 1. vyd. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2017. 168 s. ISBN 978-80-8152-556-8.

KLEPRLÍK, Jaroslav. *Silniční doprava*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, 2011. 158 s. ISBN 978-80-7395-451-2.

LOWE, David – PIDGEON, Clive. *Lowe's transport manager's and operator's handbook 2019*. 49. vyd. Londýn: KoganPage, 2019. 800 s. ISBN 978-0-7494-8420-0.

MARINOV, Petr. *České poznávací značky*. 1. vyd. Praha: Kampe, 2016. 83 s. ISBN 80-902955-7-6.

Ministerstvo dopravy ČR. *Stát má nového výrobce registračních značek, díky změně dodavatele ušetří přes 100 milionů korun*. [online]. 2017. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Stat-ma-noveho-vyrobce-registracnich-znacek,-diky>

Ministerstvo dopravy ČR. *Nové registrační značky*. [online]. 2016. [cit. 2020-04-05]. Dostupné na: <https://www.mdcr.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Registrace-vozidel/Nove-registracni-znacky>

Ministerstvo dopravy ČR. *Adresy a kontakty obecních úřadů obcí s rozšířenou působností*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <https://www.mdcr.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Registrace-vozidel/Obecni-urady-s-rozsirenou-pusobnosti?returl=/Dokumenty/Silnicni-doprava/Registrace-vozidel>

Ministerstvo dopravy ČR. *Souhrnné statistiky*. [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné na: <https://www.mdcr.cz/Statistiky/Silnicni-doprava/Centralni-registr-vozidel/Souhrnne-statistiky>

Ministerstvo vnútra SR. *Evidencia vozidiel*. [online]. 2020. [cit. 2020-02-16] Dostupné na: <https://www.minv.sk/?informacie-6>

Ministerstvo vnútra SR. *Elektronické služby evidencie vozidiel*. [online]. 2020. [cit. 2020-02-18]. Dostupné na: <https://portal.minv.sk/wps/wcm/connect/sk/site/main/zivotne-situacie/vozidla/>

Ministerstvo vnútra SR. *Ministerstvo vnútra bezodplatne získalo do svojho vlastníctva dizajny tabuliek s evidenčnými číslami*. [online]. 2019. [cit. 2020-02-20]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=ministerstvo-vnutra-bezodplatne-ziskalo-do-svojho-vlastnictva-dizajny-tabuliek-s-evidencnymi-cislami>

Ministerstvo vnútra SR. *Vzory tabuliek s evidenčným číslom pridelené na vozidlá*. [online]. 2020. [cit. 2020-02-24]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?vzory-tabuliek-s-evidencnym-cislom-pridelovane-na-vozidla>

Ministerstvo vnútra SR. *Štatistické prehľady agendy vozidiel*. [online]. 2020. [cit. 2020-02-26]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?statisticke-prehlady-agendy-vozidiel>

NEWALL, L.H. *A History of Motor Vehicle Registration in the United Kingdom*. 3. vyd. York: Newby Books, 2008. 326 s. ISBN 978-1-8726-8632-5.

Office for National Statistics. *Annual Survey of Hours and Earnings time series of selected estimates*. [online]. 2019. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/ashe1997to2015selectedestimates>

Prezídium Policajného zboru. *Špecifikácia druhov tabuliek s evidenčným číslom vydávaných dopravnou políciou*. [online]. Bratislava: MV SR, 1998. [cit. 2020-02-18] Dostupné na: <https://www.minv.sk/?vzory-tabuliek-s-evidencnym-cislom-pridelovane-na-vozidla>

Štatistický úrad SR. *Priemerná mesačná mzda zamestnanca národného hospodárstva vo 4. štvrtroku 2018*. [online]. Bratislava: Ústredie ŠÚ SR, 2019. [cit. 2020-04-02]. Dostupné na: https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/inf_sprava_detail

Ústredný portál verejnej správy. *Evidencia vozidiel*. [online]. 2017. [cit. 2020-02-17]. Dostupné na: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_evidencia-vozidla

Ústredný portál verejnej správy. *Elektronické služby evidencie vozidiel*. [online]. 2019. [cit. 2020-02-18]. Dostupné na: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_evidencia-vozidla

VOLKO, Viliam – KIŠ, Miroslav. *Stručný prehľad vývoja územného a správneho členenia Slovenska*. [online]. Bratislava, 2007. [cit. 2020-02-18]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?strucny-prehľad-vývoja-uzemneho-a-spravneho-clenenia-slovenska>

Vyhláška č. 139/2018 Z. z. Vyhláška Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti kontroly originality

Vyhláška č. 243/2001 Sb. a zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 343/2014 Sb. o registraci vozidel

Zákon č. 106/2018 Z. z. Zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 145/1995 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o správnych poplatkoch

Zákon č. 8/2009 Z. z. Zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 106/2018 Z. z. Zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 222/2004 Z. z. Zákon o dani z pridanej hodnoty

Zákon č. 381/2001 Z. z. Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 272/2016 Z. z. Zákon o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách)

Zákon č. 73/1998 Z. z. Zákon o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície

Zákon č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích

Zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

Prílohy

Príloha 1: Kódy okresov v Československej republike od roku 1949

kód	okres	kód	okres	kód	okres
S-BB	Banská Bystrica	S-LH	Liptovský Hrádok	S-SK	Svidník
S-BE	Bánovce n. Bebravou	S-LM	Liptovský Sv. Mik.	S-SL	Stará Ľubovňa
S-BM	Bratislava	S-MA	Myjava	S-SN	Spišská Nová Ves
S-BO	Bratislava - okres	S-MB	Moldava n. Bodvou	S-SP	Stropkov
S-BR	Brezno	S-ME	Medzilaborce	S-SR	Sobrance
S-BŠ	Banská Štiavnica	S-MK	Modrý Kameň	S-ST	Spišská Stará Ves
S-BV	Bardejov	S-ML	Michalovce	S-SV	Sečovce
S-BY	Bytča	S-MY	Malacky	S-SX	Skalica
S-ČA	Čadca	S-NA	Nitra	S-ŠA	Šala
S-ČL	Čalovo	S-NB	Nová Baňa	S-ŠF	Šafárikovo
S-DK	Dolný Kubín	S-NO	Námestovo	S-ŠH	Šahy
S-DS	Dunajská Streda	S-NV	Nové Mesto n. Váh.	S-ŠM	Šamorín
S-GA	Galanta	S-NZ	Nové Zámky	S-ŠO	Štúrovo
S-GE	Gelnica	S-PA	Prievidza	S-ŠU	Šurany
S-GI	Giraltovce	S-PB	Považská Bystrica	S-TA	Trnava
S-HA	Hnúšťa	S-PD	Poprad	S-TE	Trstená
S-HL	Hlohovec	S-PO	Púchov	S-TM	Turč. Sv. Martin
S-HN	Humenné	S-PT	Partizánske	S-TN	Trenčín
S-HO	Hurbanovo	S-PV	Prešov	S-TT	Turčianske Tep.
S-CH	Kráľovský Chlmec	S-PY	Piešťany	S-TV	Trebišov
S-IL	Ilava	S-PZ	Pezinok	S-TY	Topoľčany
S-JK	Jesenské	S-RA	Rožňava	S-VE	Vráble
S-KM	Košice	S-RC	Revúca	S-VK	Veľké Kapušany
S-KN	Komárno	S-RJ	Rajec	S-VR	Vranov

S-KP	Krupina	S-RK	Ružomberok	S-VY	Vysoké Tatry
S-KR	Kremnica	S-RS	Rimavská Sobota	S-ZM	Zlaté Moravce
S-KS	Kysucké N. Mesto	S-SB	Sabinov	S-ZN	Zvolen
S-KŽ	Kežmarok	S-SC	Senec	S-ŽA	Žilina
S-LA	Levoča	S-SD	Sereď	S-ŽE	Želiezovce
S-LC	Lučenec	S-SE	Senica		
S-LE	Levice	S-SI	Snina		

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Zelený, Feuereisl, 2011

